JURNALUL® S.F.

Săptămînal de science-fiction ■ 16 pagini ■ 75 lei

Nr. 47

Premiul Convenţiei Naţionale de S.F.

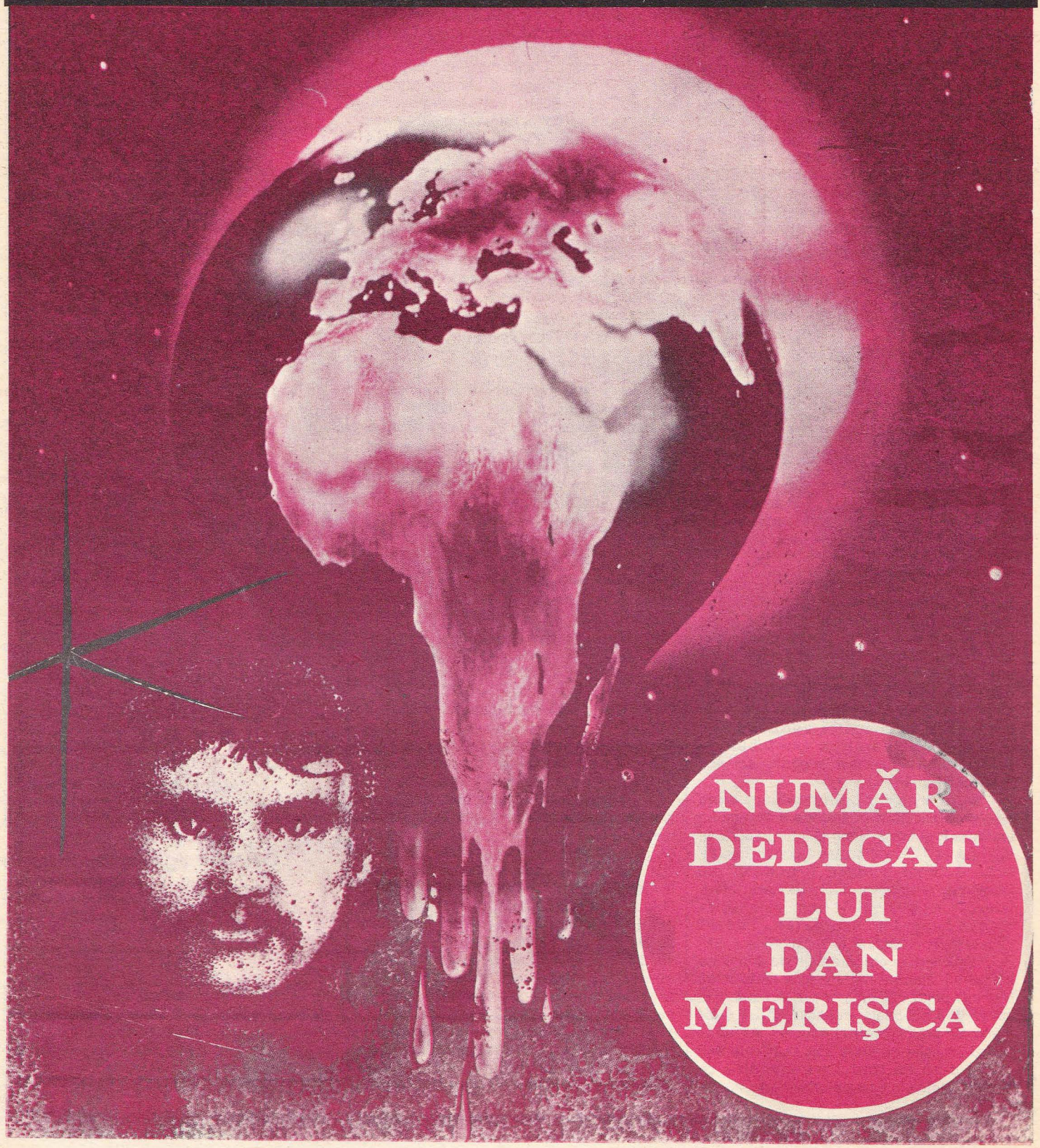

NUMĂR DEDICAT LUI DAN MERIŞCA

Situat printre cei mai buni cunoscători ai fenomenului SF românesc şi internaţional, era firesc să se manifeste ca antologator, şi chiar a scos în această ipostază la Ed. Junimea (1985) o apreciată culegere de texte româneşti. Dar a fost eminenţa cenuşie a multor antologii care nu i-au mai purtat semnăturile pe copertă. Ca editor a manifestat un spirit de sinteză ce a imprimat o marcă distinctivă unor publicaţii fără rival. Cel mai bine creditat editor român de SF ne-a oferit: **Fantastic Magazin**, primul fanzin almanah românesc, fanzinul teoretic **SF Contact**, suplimentul acestuia, infizinul **Quark, Holograma** (supliment al revistei **Dialog**), **Spaţii enigmatice** (supliment al **Cronicii**). Îi plăcea să ducă treaba pînă la capăt: îşi tehnoredacta singur publicaţiile şi contribuia efectiv la formarea lor artistică (fiind autor de colaje şi grafică). Desena, proiecta, cola, realiza o vignetă, îşi punea amprenta concepţiei personale pe fiecare pagină de revistă. Urmărea ca greutatea informaţională să fie îmbinată cu o prezentare grafică la temă, pentru ca ochiul şi spiritul să se bucure împreună. Lista publicaţiilor care au profitat din plin de inteligenţa lui redacţională (**Science fiction magazin, Superdetectiv** etc.), este greu de epuizat. Cînd se făcea fără el (în colectivul de consultanţi), almanahul **Anticipaţia** ieşea mai puţin interesant. Apariţiile sale în calitate de eseist şi comentator literar al momentului sînt mai puţine, dar nicidecum lipsite de pertinenţă; cunoscător aprofundat al fenomenului literar, a contribuit la autodefinirea noului val în cadrul **science fictionului** românesc.

Urme pe nisipul timpului: ultima ediţie a **Enciclopediei science fiction-ului** a lui Peter Nicholls şi John Clude (în curs de apariţie în 1992) îl consemnează în articolul dedicat **science fictionului** din România; referinţele internaţionale referitoare la numele său le vom sistematiza cîndva sperăm. Acorda un interes deosebit reprezentării internaţionale a SF-ului românesc şi era interesat de imaginea pe spaţiul cultural românesc a textelor de referinţă pentru SF-ul mondial. An de an, la convenţiile naţionale, cenaclul **Quasar** a acordat premii pentru traducere, a ţinut la zi un fişier cu texte deja publicate sau în curs de traducere (pentru ca activitatea traducătorilor să nu se suprapună), a iniţiat dezbateri asupra calităţii traducerilor de pe spaţiul nostru editorial, furnizînd prin aceasta elemente pentru o „politică" generală a traducerilor, pentru sincronizarea cu piaţa occidentală de **science fiction**. Ca traducător din franceză şi engleză ne oferă, singur sau în colaborare, bucăţi memorabile: Gerard Klein – **Sub cenuşi**; Fredric Brown – **Ceva verde** şi **Schemă de principiu**; Jean-Paul Andrevon – **Jerold şi pisica**.

Alături de literatură, sfera video-muzicală şi artele scenice acoperă un loc distinct în preocupările lui Dan Merişca. Scenariile filmelor **Călăuza** şi **Odiseea spaţială 2001** s-au citit şi comentat în cenaclul **Quasar**. Ca organizator de gale video, Dan ne-a oferit tot ce era mai bun din filmul **science fiction** sau din modurile conexe: **Blade Runner** şi **Legend** (ambele în regia Ridley Scott); **Portocala mecanică** (regia Stanley Kubrick); **Întoarcerea lui Jedi** (regia Richard Marquand); **Bateriile, separat** (regia Steven Spielbergl) şi multe alte spaţii ale imaginarului pe care el, desigur, le frecventează acum. Şedinţele de cenaclu erau pigmentate cu muzică electronică şi **cosmic music**; apoi audiţiile muzicale s-au impus într-un cerc separat, informaţională (nu de informare, ci informaţională). În umbra sau, mai bine zis, în lumina blîndă a acestui liant organizator s-au desfăşurat taberele naţionale de creaţie SF de la Guranda, Strunga, Bucium şi Convenţiile Naţionale de **science-fiction** de la Iaşi (1981 şi 1986). Acţiunile cărora el le-a fost amfitrion au creat legături indestructibile, devenind pentru noi amintiri de neuitat. Parcă ne chema la catalog: ieşeni, bucureşteni, băcăoani, clujeni răspundea imediat la apel. Le telefona tuturor, vorbea cu toţi colabora sau te accepta în apropierea lui.

Ca organizator, avea minunata calitate de a-şi face simţită concomitent prezenţa în mai multe locuri. Cineva îl compara cu un vîrtej atomic; ei bine, acest vîrtej putea schimba atmosfera, putea polariza un grup pe o axă de interes.

George CEAUŞU

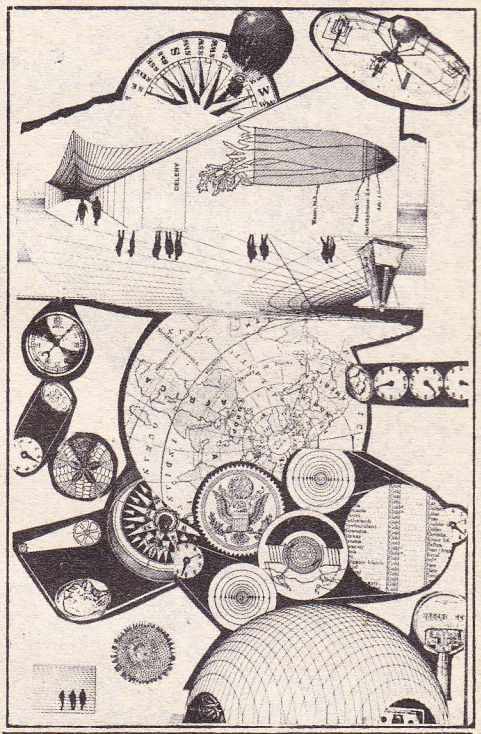

Nu ştiu dacă există o altă viaţă, dacă Dan ne poate auzi, atinge, sau ne poate citi gîndurile, dar dacă există, atunci Dan şi-a cîştigat o a doua, deoarece, aşa cum veţi vedea, el trăieşte în fiecare dintre cei cu care a intrat în contact, s-a risipit în trecutul gîndurilor lor, în prozele lor, în viitorul lor, spre a le fi mereu alături.

Şi cu toate că a vorbi despre Dan implică o renunţare - mărturisită sau nu a egoismului fiecăruia - fiindcă cu greu te poţi hotărî să vorbeşti despre ceea ce crezi că-ţi aparţine numai ţie, că trebuie să-ţi aparţină, şi poate că aşa ar fi şi firesc - fiindcă sînt gîndurile şi amintirile tale - iată că întindem spre voi - noi cei care am avut privilegiul şi norocul de a-l cunoaşte - un fir al Ariadnei spre scriitorul, traducătorul, criticul, editorul, fanul, dar mai presus de toate omul Dan Merişca.

Adrian Bănuţă

Dan Merişca a „moşit", atît în Iaşi, cît şi prin ţară o serie de grupuri de **break-dance**: „Quasar", „Nova", „Non stop", „Dinamic". „Cyber" etc. Colaborarea lui cu personalităţi în domeniu (de genul lui Oleg Danovschi) a fost de bun augur. În 1989 (12 - 14 mai), festivalul - concurs de dans tînăr ajunsese la cea de-a şaptea ediţie.

Despre activitatea lui Dan Merişca în ştiinţele de frontieră şi în diferite forme de cunoaştere se ştie mai puţin, dar sperăm ca o carte viitoare să acopere subiectul. Datorită lui şi-au găsit spaţiu de exprimare la Casa Studenţilor cercurile **Invent Terra Nova**, universitatea **Elta** şi multe alte grupuri de lucru pe forme neconvenţionale de cunoaştere; să nu mai vorbim de personalităţi. S-a implicat în toate acestea nu numai organizatoric, ci şi la nivelul pregătirii individuale: astfel se nasc personalităţile putrenic spiritualizate.

Mai presus de toate, însă Dan Merişca a fost liantul, oxigenul pe care-l respirau toţi cei care căutau noul şi aveau nevoie să atingă o altă treaptă

JURNALUL® S.F.

Editat de: INTACT

CORPORAŢIA INTACT PENTRU CULTURĂ ŞI ARTĂ

Colectivul de redacţie:

Adrian BĂNUŢĂ *(Redactor şef)*,
Număr realizat de:
Ionuţ BĂNUŢĂ, George CEAUŞU,

(Redactori)

Adresa redacţiei:

Şos. Bucureşti-Ploieşti 25-27; sector 1, Bucureşti tel. fax . 3.12.71.35;

Jurnal Jurnal Jurnal Jurnal Jurnal Jurnal Jurnal Jurnal Jurnal Jurnal

ă21 martie 2079

nava cu care am ajuns aici
strecurîndu-mă printre recifuri
înghețate
stația spațială
ca un înger defect
plutind în derivă prin noapte
toate
toate acestea arată clar
timpul e la fel de perisabil
ca o conservă de pește
(începe primăvara astronomică)
singurul lucru care ne mai leagă acum
e că privim din cînd în cînd același cer

22 martie 2079

cancerul e umbra ta începînd de după colț
dar nu te teme
cauza sa e pur probabilistică
iar probabilitatea aceasta e tot atît de
mică
cît o celulă mov
tăcînd
în aglomerația informă
de celule care își repetă în cor
sînt eu sînt eu

23 martie 2079

amintirile
rezistente ca vopseaua acrilică
de pe pereții exteriori
pe care meteoriții – puberi coșuroși
și complexați
au scrijelit mîzgăleli
obsedante și de neînțeles

24 martie 2079

și deja ai început să mă uiți
iubita mea terestră
chiar dacă-mi mai împrumuți încă
sufletul tău ca o mască
cu care-mi pansez bătăturile albastre
ale creierului
te mint oricum
de fiecare dată
dar ai fi în stare să mă crezi
chiar dacă ți-aș spune că te iubesc

30 martie 2079

timpul trece ca un monorai
fulgerător și brutal
smulgîndu-ți pălăria din cap
aruncîndu-ți frunze uscate în ochi
nu auzi decît trosnetul vagoanelor
nu vezi decît pulsarea ferestrelor
galbenă
neașteptată
incomodă
monoraiul pierzîndu-se în depărtare
îți cauți lucrurile prin iarbă
dar nu le mai găsești
ele nu mai există

28 aprilie 2079

singurătatea e o lampă
în jurul căreia se învîrt fluturi cu aripi
ciopîrțite
ne învîrtim ne învîrtim
fiecare în jurul boldului pe care îl
avem înfipt în spinare
singurătatea așteptîndu-ne în pragul
casei
ca o pasăre împăiată
singurătatea e o manivelă
care ne pornește mașina de vise
singurătatea e un costum spațial
care ne îmbracă
pe dinafară și pe dinăuntru

20 ianuarie 2080

sînt oare psihopat prin faptul că
descopăr
atît de multe lucruri triste în jurul meu
pe mine nu mă caută nimeni
nimeni nu bate la ușa cabinei mele
uneori ar trebui să fiu de-a dreptul
deprimat

exagerezi bătrîne gîndește-te la
lucrurile bune care au fost
și mai ales la cele ce vor fi
căci vor fi în mod sigur
mai departe nu mergem cu analiza
sterilă
viitorul e totuși un cîmp optimist
nu mă-njura de mamă nu mă-njura
de viitor
a te plictisi e ceva adolescentin
oamenii mari nu se plictisesc ei
discută rîd și
uneori își amintesc
la un pahar de paharele băute odată
ei da
sîntem adolescenți
Gagarin e Isus al nostru
Armstrong e Isus al nostru
viața asta e mai bună decît ne
închipuim noi
trist și relativist
timpul te trece Dragoș Mondian și-ți
lasă amprentele anvelopelor lui
pe piept pe frunte și-n creier
asta nu-i nimic să vezi ce va urma
zic cei mari și rîd
rîd de cei tineri rîd de orice ei n-au
nici o părere asupra vieții
sau nu obișnuiesc să și-o spună
(nu și-au spus-o nici cînd am
îndrăznit să dau
acest test
au zîmbit neîncrezători atît)
dar tu ai Dragoș Mondian
am multe nici una absolută e o
întrebare grea
iubito
un himen în minus nu strică ordinea
Universului
în tinerețe nu știi unde vrei să ajungi
iar cînd te maturizezi știi doar cum să
ajungi acolo
VIAȚA MERITĂ TRĂITĂ
ar trebui scris
pe toate zidurile gardurile în veceuri
pe hublourile navelor astrale
pe coapsele dansatoarelor
pe etichetele sticlelor
pe nori pe fețele ascunse ale
planetelor
pe tălpile bocancilor soldățești
pe epavele plutind printre meteoriți
pe buzele și ochii femeilor
între circuitele computerelor
și-n fiecare genă
ACUM

13 februarie 2080

pe pereții blindați ai stației
cresc buruieni
voi vă uitați înăuntru
prin hublourile înțepenite
calmi și penibili
cu nasurile încleiate în sticlă
pe gene aveți rugină
h 22.40 sînt încă tînăr
dacă îmi dați voie

9 martie 2080

trebuie să faci
nu să spui
a spune înseamnă deja că ești nesigur
trebuie deși e atît de obositor
să părem
ceea ce li se pare celorlalți
că am fi

Ultima zi

nu e așa că sinceritatea
vă contaminează
eu însumi aș fi fost sincer
dacă n-aș fi știut
că
sinceritatea e la fel de cancerigenă
ca oricare dintre lucrurile
minunate
ce mă așteaptă acum
acolo
jos.

Dan și Lucian Merișca

TIPARUL EXECUTAT LA TIPOGRAFIA
INTACT
Director tehnic:
Eustațiu BĂLAN
Reclamă, publicitate, difuzare:
Titus GUVIR – tel. 3.12.93.66
Tehnoredactare computerizată:
Horațiu – Olimpiu RĂDULESCU
Culegere: Doina PREOTU
Corectură:
Mihaela VANEA
Montaj offset:
Mariana SEBE, Daniel STĂNICĂ
Jurnalul S.F. este înscris
în Catalogul Presei la poziția 2.128
Abonamentele se pot procura de la orice centru RODIPET
Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor
JURNALUL ®
Director:
Dan DIACONESCU
Redactor șef:
Marius TUCĂ

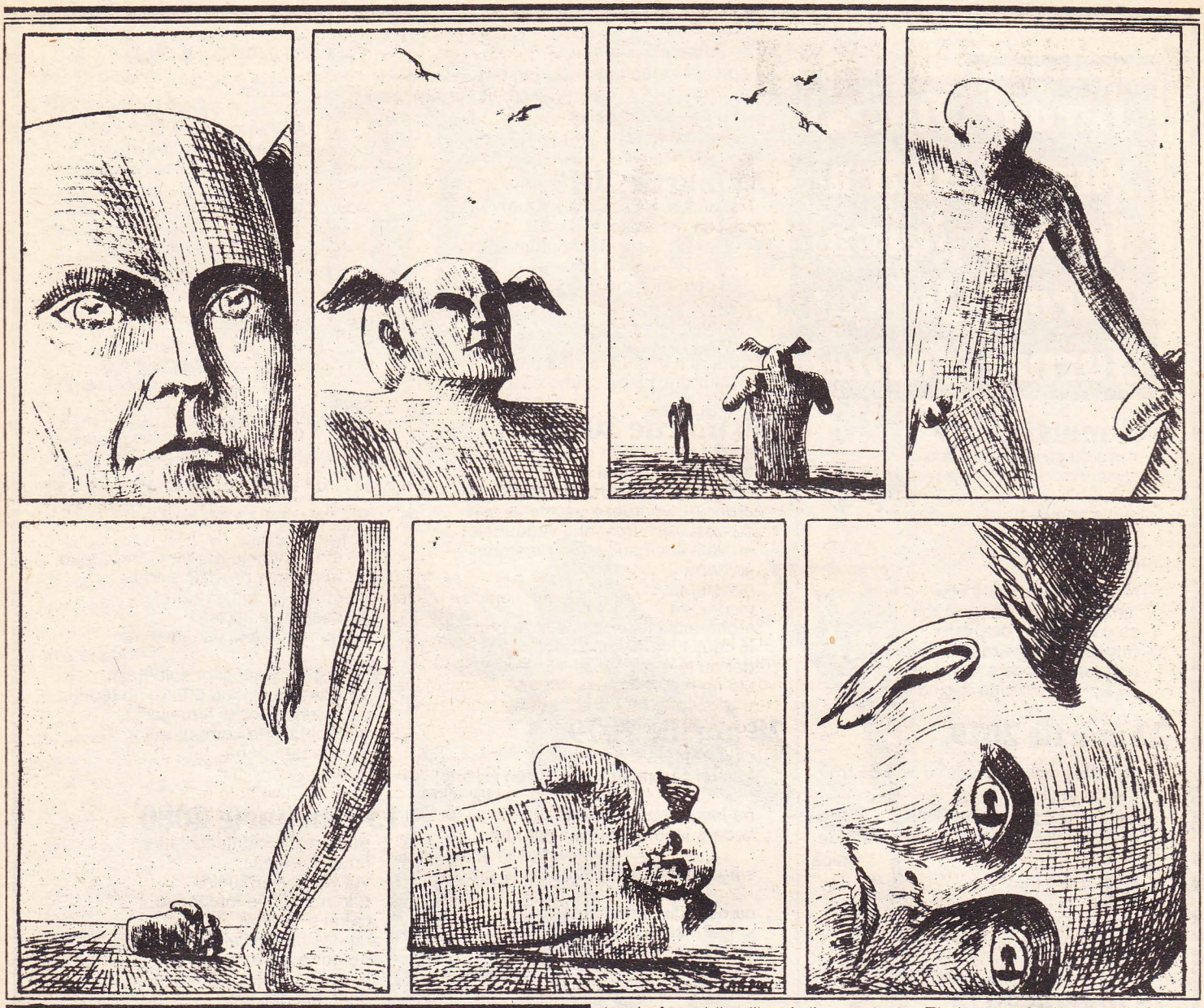

Ficţiune subversivă

Motto:

„De ce eu? se întrebă Corson, apucînd din nou pe drumul viitorului.

Eu, spuseră ecourile lui Corson, presărate de-a lungul vieţii lui Corson şi pe de lături, de-a lungul virtualelor vieţi ale lui Corson. Acolo unde se nasc cuvintele crezu că-şi aude conştiinţa umplîndu-se de şoapte, care erau refluxul conştiinţelor lor, şi se simţi pe punctul de a intra în contact cu ei, cu nenumăraţii Corsoni divergenţi ai viitorului, şi crezu că avea să ştie ce trăiau şi să vadă cu ochii lor şi să gîndească odată cu ei. Se oprise în prag, şovăitor, orbecăind, căci timpul încă nu-şi spusese cuvîntul, nici experienţa, şi pentru că acei Corsoni abia începeau să aibă umbra unei şanse".

(„Seniorii războiului" – Gerard KLEIN)

Visul despre Libertate a devenit Aici şi Acum realitate. În ziua de 22 decembrie 1989, science fiction-ul a devenit mainstream. După un scenariu de neimaginat chiar şi pentru cei mai optimişti dintre noi...

Creatorii sf din România nu şi-au prostituat niciodată arta. Nici măcar cei mai oportunişti nu au premărit vreodată **dogma şi dictatura.**

Dimpotrivă, am tras adesea semnalul de alarmă asupra posibilelor scenarii ale persistenţei şi diversificării distopiei multilateral dezvoltate! Deschideţi antologiile şi almanahurile sf: veţi găsi zeci de exemple.

Concesiile făcute de către sf puterii politice au fost minime în publicaţia noastră centrală – Alamanahul „Anticipaţia" – şi nule în publicaţiile sf din provincie: Timişoara, Craiova, Iaşi, Reşiţa, Cernavodă etc.

Science fiction-ul nu a fost, aşa cum s-ar fi putut crede, un „tunel de fugă" din realitatea social-politică. Folosindu-se de alegorii transparente pentru mai toată lumea, sf-ul a devenit unul din cele mai sensibile barometre ale prezentului. Se ştie că analizînd presiunea atmosferei de azi, se poate anticipa... vremea de mîine.

E timpul s-o recunoaştem: în aceşti ani, sigla SF a însemnat, pentru noi, în primul rînd codificarea a ceea ce ar putea fi numit **Subversive-fiction!**

Revistele şi almanahurile sf au fost primitoare refugii pentru autori dizidenţi, hăituiţi de securitate şi evitaţi de către colegii din mainstream, ca Sorin Antohi, Dan Petrescu, Luca Piţu – oameni de marcă ai culturii româneşti.

Nu a fost oare o mare dovadă de curaj însăşi îndrăzneala de a vorbi despre un subiect tabu precum viitorul (despre altceva, altcîndva, altundeva, altcum) asupra căruia (cărora) doar „păstorul turmei" avea voie să se pronunţe? Viitorul era după cum ştim cu toţii, monopolul unei singure ideologii: cea comunistă. Science fiction-ul învăţa pe cititorii săi, prin **parabole** pe înţelesul tututror, care mergeau direct la inima, cum să privească pe lîngă ochelarii de cal cu care şcoala şi mass-media ne înzestrau pe fiecare, încă de mici.

Am povestit de atîtea ori despre oceanele de dincolo de zăbrele. Uneori, ni s-a părut că simţim chiar foarte aproape briza tulburătoare. A venit timpul să urcăm la prora corăbiilor noastre, lăsînd vîntul libertăţii să le umfle pînzele.

Dan MERIŞCA

CERTURI DE FAMILIE

Menţiuni speciale. Secret. Protecţie parolă: OPEH.

Cadrul şi ora începerii. New Columbia, Complexul administrativ al Of EH, nivelul rezidenţial, 12h 11' 59".

Sursa 3 (spion neidentificat nominal), **ipostază 1** (iluzoriu-mincinoasă).

Pastorul urcase de la linia subterană a metroului particular direct la masă. Se spălase pe mîini în toaleta ascensorului de lux, unde înghiţise cîteva pastile de stimulare şi uşurare a digestiei.

Manipula acum cu o atenţie infinită pilulele care reprezentau cel de-al treisprezecelea fel de mîncare; de aici se poate deduce că se afla pe la jumătatea prînzului.

Prezidentul Organizaţiei, trîntit în fotoliu, cu picioarele ridicate şi sprijinite de marginea mesei, era absorbit de mînuirea unei lungi scobitori aurite. Pe masă se afla o pisică neagră, **destul de moartă** şi adusă special aici, în scopuri încă obscure.

Atmosfera atît de plăcută fu însă tulburată de Pythia, marele computer al Organizaţiei. Ea nu puteă participa în nici un fel la satisfacţiile gastronomice ale celorlalţi doi conducători, mulţumindu-se, în general, cu o hrană mai modestă; curentul electric primit de la o centrală care îi era destinată în exclusivitate. Monologul ei presărat cu expresii tari începuse cu mult înainte, însă cei doi nu-i dăduseră nici o atenţie, ocupaţi fiind de degustarea diferitelor feluri de mîncare şi băutură ce li se perindaseră prin faţă. Lachei distinşi, impozanţi, schimbau mereu tăvile de argint peste care pilulele se reliefau în cele mai reuşite volute coloristice.

Nu vă mai săturaţi odată de crăpelniţă – ţipase ea brusc – o să muriţi înghiţind, vedea-v-aş în expoziţia de plastoizi cu celofan pe ochi!

– Cine a mai născocit şi maşinăria asta idioată? aruncă printre dinţi Prezidentul.

– Hm, un fanatic al hazardului, obsedat de magie şi prevestiri; ar fi devenit cu siguranţă unul dintre geniile ştiinţei, dacă nu s-ar fi înecat cu un os de peşte (ce-i drept, l-au ajutat s-o facă şi agenţii noştrii speciali). Chestia e că maşina asta blestemată îi scăpase deja de sub control. Nu i s-au mai putut face ulterior vechiturii decît nişte operaţii de hibridizare, prin care i s-au implementat noi modele ale hazardului; fondul de maşină primitivă şi grosolană i-a rămas, în ciuda tuturor perfecţionărilor ulterioare.

– Şi uite-o unde a ajuns: a treia putere în conducerea Organizaţiei!

– Am să vă închid gura la toţi! zbieră Pythia, din celălalt capăt al mesei. A treia putere, pe dracu! Sînt singurul motiv al popularităţii Organizaţiei, pentru că oamenii au încredere în poveştile mele.

– E de ajuns să facem o dată: clanc! şi curentul s-a întrerupt, îi explică Marele Prezident cu oarecare bunăvoinţă.

– Nici tu nu crezi în ceea ce spui – replică Pythia, cu glasul mai calm – fără mine sînteţi cu toţii morţi şi sînteţi conştienţi de asta pînă în vîrful unghiilor. Ei bine, clanc! şi cine vă cîştigă campania pentru alegerile prezidenţiale? cine mai dirijează această armată de angajaţi? cine mai ghiceşte în măruntaie de pisică neagră? Voi, care sînteţi nişte momîi? Spuneţi-mi, ce faceţi voi, de fapt? întrebă Pythia – glasul i se ascuţise – staţi cu picioarele pe birou şi meditaţi la prosperitatea Organizaţiei, scobindu-vă-n dinţi? (Prezidentul îşi coborî discret picioarele de pe masă). Organizaţi zboruri publicitare de valoare îndoielnică şi daţi drumul unor discursuri sforăitoare împotriva Hazardului? Uitaţi-vă la mine: eu sînt în stare să lupt împotriva Hazardului!...

– Mai tacă-ţi gura aia puturoasă – mîrîi Pastorul din colţul său, ceea ce, trebuie să recunoaştem, era o exagerare. Asta făcu ca mînia Pythiei să atingă apogeul, drept care, în clipa următoare, ea dădu drumul unui torent de apropo-uri legate de tinereţea, ce-i drept, cam zbuciumată, a Sanctităţii Sale; totul era însoţit de declaraţii ale unor martori oculari şi fotografii compromiţătoare, care nu mai lăsau nici o îndoială asupra acţiunilor întreprinse.

Se aşternu o tăcere jenantă. Pastorul profită de neatenţia celorlalţi doi pentru a înfăşca pisica de coadă şi a o trînti cu toată forţa în terminalul extrem de sensibil al calculatorului. Pythia fu atît de şocată de gest, dar mai ales de imposibilitatea de a da o replică similară pontifului, încît singura ei reacţie (spontană) a avut drept efect moartea prin stop psihic a aproximativ 10,73% din rîndul manechinilor inconştienţi ai Organizaţiei. De 30 de secunde, plăcile luminoase ale Pythiei clipeau haotic, ceea ce-l făcu pe Prezident să se ridice în picioare congestionat: dacă nu aplana conflictul imediat, aveau toate şansele să sară împreună în aer – Pythia era în stare de aşa ceva.

După primele cuvinte de scuză ale celor doi, Pythia îşi reveni, însă, şi putură răsufla uşuraţi, iar masa de prînz continuă într-o atmosferă de armonie şi înţelegere reciprocă.

– E timpul să ne apucăm serios de treabă, spuse Prezidentul. Deschid şedinţa restrînsă de consiliu, adăugă el, fără a mai face nici un efort spre a înăbuşi rîgîitul care îi întovărăşea ultimele cuvinte.

În urma acestei replici, reţeaua dublă de protecţie a fost conectată automat iar dispozitivul auditiv pe care izbutisem să-l strecor în încăpere a rămas mut.

Comentariu. Această ipostază va fi adusă la cunoştinţă unor membri ai consiliului de conducere restrîns, pentru întărirea vigilenţei în lupta împotriva concurenţei şi spionajului. Ea reprezintă o transmisie codificată a unui spion (deocamdată neidentificat) al sectei PHES **(Prevederea Hazardului pe calea Eliberării Spiritului).** Am încadrat transmisia acestuia în rîndul ipostazelor mincinoase, iluzorii, doarece ea are scopul vădit de a discredita conducerea restrînsă a Organizaţiei noastre. Dar, se ştie, cei trei MP care se află în fruntea Organizaţiei – Marele Prezident, Marele Pastor, Marea Pythie – sînt nişte caractere integre, nepătate. Astfel:

1) cunoaştem, domnule Prezident, cît de calculate sînt gesturile dvs. în orice situaţie socială, cît de profundă vă este educaţia, cît de solidă este cultura pe care o deţineţi – textul spionului încearcă fără succes să vă minimalizeze calităţile;

2) ştim foarte bine, Sanctitate, cît de nepătatat este trecutul dvs., iar cele ce se insinuează despre eventualele păcate ale tinereţii sînt simple calomnii;

3) încercînd să renunţăm la subiectivitate şi fiind cît mai obiectivi cu putinţă, putem afirma că, Marea Pythie este un computer cu o aleasă educaţie (implementată după **Codul comportării tehnotronice)** şi că, în realitate, ea are un caracter pe care am fi bucuroşi să-l întîlnim şi la computere din generaţiile mai tinere.

Vom prezenta această transmisie ca ipostază scrisă pentru Consiliul restrîns de conducere, în scopul măririi vigilenţei (spun aceasta chiar cu riscul de a mă repeta) împotriva concurenţilor noştri, care în ulimul timp şi-au întins antenele pretutindeni. Coborîrea ecranului dublu de protecţie este o măsură elementară în cazul unei discuţii referitoare la problemele importante care vizează activitatea noastră.

Interceptînd şi decodificînd acest mesaj, retransmis în locul lui, pentru a putea fi recepţionat de PHES, textul cu următorul conţinut:

Marele Prezident: Dragii mei, oricît de optimist aş încerca să fiu, nu vă pot ascunde un adevăr: sîntem în pragul dezastrului.

Marele Pontif: Şi eu cred la fel! Dar vă zic vouă: întortocheate sînt căile raţiunii umane, datorită cărora ea încurcă vieţile noastre, însă tot ea le descurcă în cele din urmă...

Marea Pythie. Voi încerca să mă opun, cu resursele de care dispunem, pentru ca actuala stare de lucruri să nu se agraveze, însă funcţionarii inferiori ai Organizaţiei sînt din ce în ce mai greu de ţinut în frîu – nu mai ascultă nimeni de indicaţiile noastre.

M. Prez.: Deşi trist, acesta e adevărul: am devenit nişte paiaţe care vorbesc în gol.

M. Pont.: Nimeni nu mai ascultă de Sfîntul glas al raţiunii. Anatema va cădea peste capetele lor iar Hazardul le va distruge fericirea în veci!

M. Pyth.: În plus, sîntem la pămînt cu modelele de hazard pe care le deţinem la ora actuală. Nici nu cred că putem avea curajul să ne depunem candidatura la viitoarele alegeri prezidenţiale.

M. Prez.: Situaţia e, într-adevăr, descurajantă. Am ajuns oare atît de rău în privinţa modelelor de hazard, cînd pînă nu de mult deţineam supremaţia în domeniu?

M. Pyth.: Cu toată părerea de rău, cred că da. Am auzit, bunăoară, că PHES este în posesia unor modele care sînt, practic, fără rival. Computerele ei au prima şansă să fie desemnate spre a susţine alegerile prezidenţiale.

Etc.

Dan MERIŞCA şi George CEAUŞU

(fragment din romanul: Îngerul şi manechinul)

Recenzie

Noapte buna, Sofia – Lino ALDANI

(traducere – Doina Opriţă)
(Ed. Dacia, 1982)

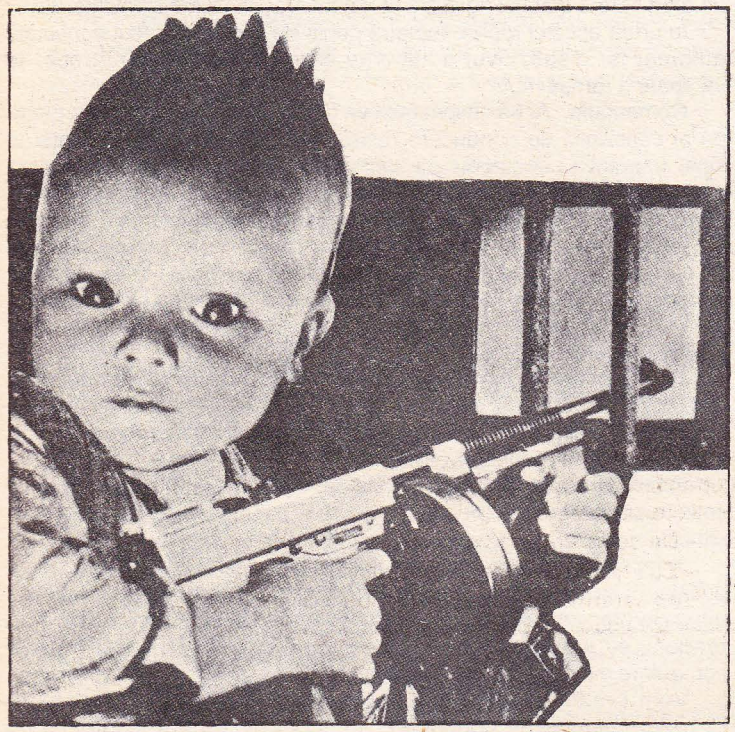

De obicei, atunci cînd cititorul român spune SF italian (sau mai simplu: **fantascienza**) el va spune imediat şi Lino Aldani. Numele lui L.A. a început să fie cunoscut mai bine la noi odată cu CPSF 397 (în care a apărut articolul său „Science fiction-ul în Italia"), CPSF 398 (povestirea **Ordinele nu se discută**) şi CPSF 399 (povestirea **Krakenul**) – cele trei fasicule dedicate, în 1971, domeniului SF italian. Un nou text al lui L.A. poate fi întîlnit în CPSF 433 şi 434, din 1972, **37°**, povestire pe care o putem găsi şi în antologia **Fantascienza** (Ed. Albatros, 1972), întocmită de Ion Hobana şi Gianfranco de Turris.

Iată că, zece ani mai tîrziu, excelenta traducătoare care este Doina Opriţă (un nume care poate sta, în materie de traduceri, alături de cele ale lui Vladimir Colin, Ion Hobana sau Doru Brana), aduce în faţa pasionaţilor SF din ţara noastră patru noi povestiri şi un microroman, reunite într-o aceeaşi copertă (înţeleg aici prin **traducător** o persoană care transpune un text dintr-o altă limba în limba română, dar, în primul rînd, una care **alege** acest text). Pentru cei care urmăresc cu atenţie apariţiile SF (adică, şi pe acelea din fanzine, almanahuri etc.), trei din aceste povestiri sînt totuşi nişte „reluări" (în aceaşi traducere), dar reluări binevenite.

Canis sapiens (povestire apărută mai întîi în revista Vatra, numerele 4, 5, 6 /'80) este, într-o oarecare măsură, o replică (mai corect, o altă faţă, o variantă) la romanul **City** (în versiunea sa franceză, **Demain, les chiens**) al lui Clifford D. Simack. Se poate recunoaşte încă din acest prim text al antologiei, nota inconfundabilă a scrierilor lui L.A., care nu este un stilist de excepţie (gen. Jean-Pierre Andrevon, sau Stanislaw Lem), deşi încearcă adesea şi experimente stilistice (care îi şi reuşesc), dar scrie curat, spunînd repede, bine şi clar ce are de spus. L.A. nu cultivă parabola, deşi modul acesta s-ar potrivi mai bine cu viziunea lui asupra SF-ului, dar scrie îndeajuns de profund ca să-şi pună cititorii pe gînduri.

Toate acestea sînt şi mai pregnante în **Noapte bună, Sofia** (povestire apărută mai întîi în Almanahul Convorbiri literare '81). Tema artei totale adresîndu-se tuturor simţurilor (de obicei, prin transmiterea semnalului direct centrilor senzoriali de pe scoarţă) şi a dispozitivului de înregistrare şi redare a unui astfel de spectacol (**onirofilm**, îi spune L.A.; **torec**, de la „total recorder", îi spune Damiano Malabaila în povestirea cu acelaşi nume apărută în CPSF 324; **senzocaptor**, îi spune George Ceauşu într-un text aflat încă în manuscris; **ochiul de sticlă**, împrumutînd acest termen de la Dan Merişca; **telepant**, îi spune Alphonse Allais în Adevărul **cu privire la expoziţia de la Chicago**) nu e nouă, chiar dacă tratarea sa este uşor diferită de la un text la altul. De remarcat, în acest sens, că termenii amintiţi în paranteza anterioară (şi, deci, aparatele pe care le indică aceşti termeni) nu sînt echivalenţi; dar ei aparţin aceleiaşi „familii", un argument în plus îl constituie şi faptul că modul de vizionare al acestor producţii artistice este, invariabil, **casca**. Alături de textele deja citate, aş mai aşeza şi pe acela al lui Isaac Asimov numit **A visa e personal** (tradus la Braşov de Anamaria Borlan şi încă nepublicat). Dintre toate aceste povestiri, cea mai reuşită rămîne însă aceea a lui L.A. Ca nimeni altul e atent autorul în **Noapte bună, Sofia** asupra implicaţiilor psihologice şi sociale ale onirofilmului. Adăugaţi la aceasta, excelent sugerata atmosferă şi întorsăturile ori loviturile de teatru ale naraţiunii şi veţi obţine reţeta unei lucrări de referinţă în domeniu.

Tehnocraţie integrală este numele bijuteriei SF situate, în cadrul antologiei, între cele două texte amintite mai sus. Schiţa, care se citeşte dintr-o singură răsuflare, este un exemplu magistral de dublă poantă finală. Ea surprinde cititorul (chiar şi pe acela avizat, care întrevedea pe prima din ele) cu o a doua poantă, absolut neaşteptată. Autorul revine, prin acest text, pentru a doua oară asupra modelului – doar distopic, să sperăm – unei dictaturi exercitată de o pătură socială asupra restului societăţii; dar dacă în **37°** cei ajunşi la putere erau medicii, aici, cei în cauză sînt specialiştii din domeniile tehnice. Se pot observa cu uşurinţă în text două din atuurile lui L.A.: umorul de bună calitate, cel mai adesea un umor dur şi cu accente de critică socială şi dispozitivul supraangular (al narării) cu ajutorul căruia el aduce în prim plan pînă şi cele mai (aparent) nesemnificative amănunte (în special, cele penibile) ale vieţii cotidiene, folosind, deci, o notaţie de tip existenţialist.

E timpul aici să amintesc şi de grafia coperţilor antologiei clujene, realizată de Ovidiu Avram. Sper, de altfel, să pot reveni amănunţit asupra acestui deosebit de important, dar, cel mai adesea neglijat (de critică şi, ceea ce-i mai grav, şi de editori) subiect. Imaginea de pe coperta IV, reluată ca un El Aleph într-una din literele copertei întîi, este realizată cu un dispozitiv (de fotografiere) supraangular, ce redă, fie şi neclar şi deformat, amănuntele unei banale sufragerii, în care a

fost așezată strania grilă ce-i servește drept suport unei statuete la fel de stranii. Coperta I aduce în prim plan statueta unei „oniroSofii" în care desuetul (ajutat de spărturi și deformații) transcende sub privirile noastre în straniu. În ciuda structurii sale bine gîndite, coperta rămîne relativ modestă, poate și datorită proastelor condiții tipografice.)

Trec repede peste **Împestrițat cu roșu** (apărută mai întîi în „Solaria I"), o povestire lungită și nesemnificativă (pentru L.A.) despre un călător temporal și despre viața (idilică) de pescar. Ca și următorul, acest text este mai degrabă unul realist în care sînt strecurate, pe alocuri, pretexte SF și presărate din belșug nostalgii de tip bradburyan.

Și ajung la **Rădăcinile,** microroman despre anul 2000, care încheie antologia. Încercînd o perspectivă pe termen lung a numerelor tematice ale „Fantastic Magazin"-ului, inclusesem printre subtitlurile-de-număr (pe la nr. 6 sau 7, adică prin '84 sau '85) și **Cine mai are curajul să scrie despre anul 2000?** Nu știu dacă acest FM va apare vreodată, dar e clar că el riscă, pe măsură ce timpul trece, să arate pur și simplu ca o anotlogie de povestiri realiste și reportaje jurnalistice (cel puțin, în cazul în care autorii s-ar referi la cel mai apropiat de noi an 2000...). Dar iată că, totuși, autorii SF au încă curajul să scrie despre anul 2000. Iar dacă L.A. o făcea în 1966, continuîndu-și textul în 1976, Gheorghe Săsărman o face în 1982! E un curaj aproape nebunesc, aflat la un pas de sublim; cîteodată, la un pas dincolo de sublim... Asta nu-i scuză însă pe autori, atunci cînd ei se folosesc de o viziune „mecanicistă" (în sensul de ne-dialectică) în descrierea anului 2000. Coincidența face ca (prin intermediul inimoșilor cineclubiști de la C.C.T.S., conduși de Alun Coza și printre ai cărui membri de bază se află și colaboratorii noștri (v. FM și SFG) **Cristian Ostafi și Alexandru Sciurevici), și cu ajutorul d-lui Onofrio Cerbone de la Lectoratul de limba și literatură italiană** din Iași, nu de mult, să fi putut viziona două din capodoperele cinematografice ale anilor '60: **La dolce vita** și **Blow Up**. Spun, „coincidența", pentru că L.A. (descopăr datorită lor) este profund influențat de viziunea asupra viitorului din acei ani, în general, și de viziunea asupra omului, societății și viitorului ale celor două filme amintite, în special. (L.A. face chiar să apară numele „Blow Up" în microromanul său. Specifică majorității covîrșitoare a textelor recente de social-fiction (v. în acest sens și textele unor Silverberg, Farmer, Andrevon ș.a.m.d.), lucru care se remarcă și la L.A., este importanța acordată sexualității și rolului ei în menținerea echilibrului psihologic și social al omului viitorului. De remarcat, de asemenea, că L.A. practică, în **Rădăcinile** mai mult ca oriunde, un „SF existențialist" și romantic, ceea ce constituie un experiment interesant, chiar dacă nu inedit, din care SF-ul are de cîștigat. Din păcate, viziunea autorului asupra viitorului rămîne mecanicistă, odată ce viitorul descris de el nu este decît o hiperbolizare a anilor '60, realizată printr-o creștere strict cantitativă (iar nicidecum una calitativă). După L.A., în anul 2000 se va vorbi tot despre hippies-i și tot cu termenii lui Sartre sau Marcuse. Este, credem, o chestiune evidentă pentru oricine că toate acestea sînt deja istorie (trecută). Suprapunînd peste astea o viziune (relativ) idilică asupra „vieții de la țară" și a „vieții de țigan", precum și faptul că, pe suprafețe mari L.A., diluîndu-și SF-ul nu-și mai poate aplica o bună parte din trucurile sale, veți avea o imagine destul de clară asupra microromanului **Rădăcinile.**

Deși într-o balanță (adecvată unei astfel de măsurători imaginare) partea din față a volumului ar trage mult mai greu decît cea din spate, el rămîne totuși una din cele mai bune antologii SF dedicate unui singur autor apărute la noi. O prefață, o postfață sau măcar o exhuastivă fișă bio bibliografică – așa cum foarte bine știe să facă acest lucru Mircea Opriță (v. „Solaria I"), înlocuind-o pe cea foarte sumară de pe coperta IV) – însoțită de o fotografie a acestui autor despre care ar trebui să se știe mai mult la noi, ar fi completat în mod ideal antologia.

Dan MERIȘCA

Fredric Brown

Politețe

Race Hendrix, specialist în exo-psihologie (adică psihologia altor lumi), atașat pe lîngă a treia expediție venusiană, străbătea plictisit nisipurile fierbinți în căutarea unui venusian; de îndată ce avea să întîlnească unul, avea să încerce să stabilească relații amicale cu el: avea să fie cea de-a cincea tentativă. Sarcina era descurajantă. Cele patru încercări precedente se sfîrșiseră cu patru eșecuri. Iar experții atașați expedițiilor anterioare nu reușiseră să înregistreze altceva decît eșecuri.

Nu că ar fi fost greu să găsești un venusian; dar toți cei întîlniți nu dădeau nici o atenție pămîntenilor, și nici unul dintre ei nu manifestase cea mai mică dispoziție amicală. Absența totală de sociabilitate era cu atît mai stranie, cu cît venusienii vorbeau limbile Pămîntului: aptitudini telepatice necunoscute le îngăduiau să realizeze pînă și cele mai mici nuanțe ale oricărei limbi vorbite la noi și să răspundă la întrebări tot nuanțat... dar cu o ostilitate lipsită de nuanțe.

Tocmai venea unul cu o lopată pe umăr.

– Salut, venusianule, spuse Hendrix bucuros.

– Adio, pămînteanule, răspunse venusianul fără să se oprească.

Pentru Hendrix era tot atît de jignitor pe cît de plictisitor. Se luă după el, dar trebuia să fugă, să nu rămînă în urma picioarelor lungi ale venusianului.

– De ce nu vreți să vorbiți cu noi? întrebă Hendrix.

– Eu? Îți vorbesc, dar nu-mi place deloc. Dă-te la o parte!

Venusianul se opri și începu să scormonească solul în căutarea ouălelor de korvil, fără să-i mai dea pămînteanului vreo atenție.

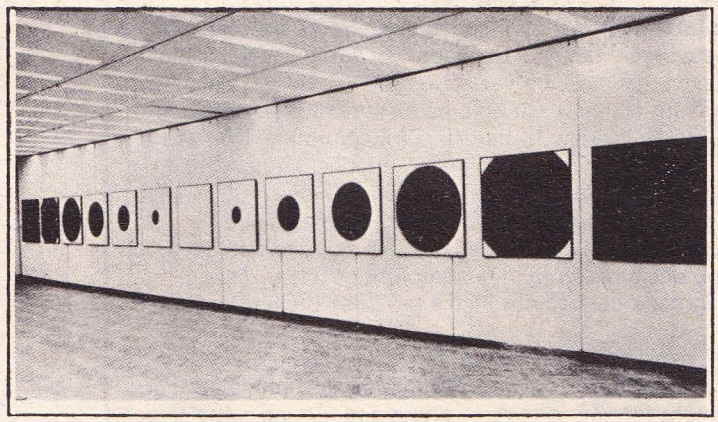

Hendrix îl privi, descurajat. Cu venusienii era întotdeauna aceeași poveste. Toate metodele și procedeele recomandate de psihologia terestră, ca și de exo-psihologie, dădeau greș.

Și nisipul acesta, care îi ardea picioarele prin talpa încălțărilor și aerul acesta care, deși respirabil, făcea să pară că plămînii intră în coroziune. La care se mai adaugă și ostilitatea sistematică... Era prea mult. Hendrix renunță și la ultima brumă de politețe:

– Ei bine, băgați-o-ai... în...!

Îi urlă în ureche venusianului singura înjurătură care îi trecea la ora aceea prin cap, înjurătură asupra căreia toate manualele de istorie sînt de acord că sugera venusianului ante-folosirea părților sale posterioare pentru trebuințele-i sexuale. Este un lucru care, pentru un pămîntean, constituie o imposibilitate anatomică evidentă. Dar venusienii erau bisexuali. Venusianul se întoarse, neîncrezător, încîntat. Pentru prima oară un pămîntean îi vorbea într-un fel neașteptat. Îi răspunse cu o urare asemănătoare, arborînd un larg surîs albastru, lăsă lopata jos și se așeză pentru a înjgheba o conversație cu un pămîntean în sfîrșit politicos. Acesta fu punctul de pornire al unei minunate prietenii și al unei depline înțelegeri între Pămînt și Venus.

Traducere de Dan Alexe și Dan Merișca

Despre Dan Merişca s-ar putea povesti la infinit şi povestirea ar avea conţinut. O carte despre omul Dan Merişca (aflată în acest moment în „chinurile facerii") va aduce aspecte noi. Am constată că Dan este perceput destul de diferit de o armată de adoloescenţi şi de colaboratori de marcă şi chiar cei de un sînge sau de un spirit cu Dan nu se pot lăuda cu o imagine despre el totalmente consistentă. Ne vom opri asupra unui singur aspect. **Evanghelia după Ioan,** capitolul 6 istoriseşte cum Isus a hrănit cinci mii de oameni cu cinci pîini şi doi peşti. Pentru mulţi dintre noi Dan a apărut în postura unei pîini a lui Dumnezeu: tot dăruia celorlalţi şi nu se mai termina, şi iarăşi mulţi dintre noi au avut sentimentul că l-au posedat în întregime doar ei înşişi. Dan avea o mare capacitate de dăruire spontană. Văzînd mulţimea figurilor străine de la înmormîntare, văzînd expresia acelor chipuri, îţi dai seama că durerea sau fericirea spontană este provocată în primul rînd de dăruirea spontană. Dan se face tot timpul subiectul ironiilor noastre luînd după el nişte genţi imense. Cînd plecam la Convenţiile noastre de anticipaţie, noroc cu trenul pentru că altfel ne-ar mai fi trebuit un camion ca să care bagajele lui Dan.

Pînă la urmă, după toate poantele, luam de la el mîncare, texte, grafici, îi foloseam fierul de călcat ori satîrul de la bucătărie. Prea tîrziu am înţeles că el nu strîngea ca un hîrciog, să îngroape în pîntece sau în cotloane ascunse, strîngea mereu ca să facă o redistribuţie a bucuriilor, să dăruiască celorlalţi, să repună totul în circulaţie. Poate asta făcea să se deblocheze informaţia înţepenită undeva în sistem, asta mărea dimensiunile comunicării între cei din jurul lui, asta arunca în aer barierele dintre noi.

Pentru că am văzut în jurul lui oameni incompatibili, aflaţi într-un conflict permanent în alte situaţii şi între care Dan stabilea un plan de comunicare – poate fragil, dar totuşi... În limbaj bioenergetic asta se cheamă „om care crează legături". Nu-i aici o legătură imediată cu „darul" material – în spirit , ne apropiem de har, de acea substanţă divină care ne este dată spre a o dărui. Dan îşi făcea tot timpul provizii de bunătate ca să aibă cui dărui o bucată de pîine, o idee iluminată, o vorbă bună. Împreună cu cărţi şi cu bani: cărţi multe şi sume, adesea, mari. După petrecerea lui din lumea asta mulţi ne-am trezit datori faţă de el (cu sute, cu mii de lei dacă nu chiar cu zeci de mii: poate încă se mai simte cineva, şi acum chiar, cu musca pe căciulă!).

Comentariul nostru a atacat mai ales spaţiul pe care el s-a manifestat. Graficienii, dansatorii de **break,** amatorii de video, cei de pe spaţiul ştiinţelor de frontieră sau al cunoaşterii iniţiatice vor spune alte lucruri dar detectezi, în toate acestea un **pattern** spiritual. Cu dotarea lui superbă, cu formidabila lui capacitate de adaptare, inclusiv la natura spiritului uman, Dan era în stare să detecteze el, din afară, un sens în ceea ce faci şi să găsească un cod care să te pună în mişcare, să te programeze, să de limpezime şi finalitate propriilor acţiuni, ca să poţi spune, în sfîrşit: „aha, acesta sînt eu"!

Primul adevăr: mulţi oameni aşteaptă de la ceilalţi ca să le dea ceva de făcut. Nu cer în schimb decît existenţa unui sens. Uneori, chiar mai puţin: a unei iluzii a sensului în ceea ce fac. Am închis paranteza (chiar fără s-o fi deschis).

La un moment dat, este nevoie de cineva care să-ţi plimbe mîna un pic, înainte de a te semna chiar tu. Dan avea trăsăturile unui **imprimator:** lucra cu arhetipuri şi imprimate formale prin care pătrundea în individualitatea celorlalţi. Nimerea aproape totdeauna un element „de semnătură". Un coleg de dialog iniţiatic îi dăruieşte o carte cu dedicaţia: „Lui 9-Dan... " (şi apoi cîteva cuvinte de admiraţie).

Pe o hartă spirituală a laşului, Casa de Cultură a Studenţilor este în Ajna chakra. Al doilea adevăr: oraşul este o fiinţă vie, respiră, are umori şi hormoni, poate chiar reprezentare informaţională. Centrele lui energetice sînt vitale. Am închis paranteza.

Povesteşte Vlad F.: la o zi după înmormîntarea lui Dan vine la Casa Studenţilor... cine altcineva decît un student:

– Îl caut pe Dan Merişca. Sîntem un grup...

– Nu-i aici, dar spune ce vreţi să faceţi.

– Păi, ne-ar interesa **break dance-ul.**

– Bine, facem un cerc...

– Da, dar ne-ar mai interesa şi artele marţiale, **Karate,** de exemplu. Şi am mai vrea să facem şi ceva de anticipaţie.

– Şi nu vreţi într-un cerc, într-un club?

– Ştiţi, noi am vrea să le punem pe toate astea într-un spectacol.

– Atunci va trebui să-l aşteptaţi pe Dan Merişca.

George CEAUŞU

S-au împlinit doi ani de la plecarea lui Dan Merişca şi a treia zăpadă stă să cadă peste locul său de odihnă; în preajma celui de - al cinzecilea său număr, Jurnalul SF îi dedică unul, iar eu printr-un concurs de împrejurări fără importanţă, scriu cîteva cuvinte despre Dănuţ.

In acest tumultuos sfîrşit de mileniu, fiecare om are propria sa viaţă, propriile sale bucurii, împliniri şi necazuri. Timpul estompează totul, mai ales durerile. Cred că nu greşesc, cititorule, dacă afirm că fiecare dintre noi are proprii săi dispăruţi şi propria sa atitudine faţă de ei. Ceea ce este curios -în cazul acesta -este că tragismul s-a estompat pentru noi, cei care i-am fost în preajmă , pînă aproape de disipariţie; Dan Merişca s-a cantonat în cotidian, totul a devenit natural: Cîteva cuvinte despre Dan? Sigur! Ce părere ar fi avut Dan despre asta ? Aia ! Cum ar fi rezolvat el problema ? Aşa! Ai făcut aşa? Chestia asta i-ar fi plăcut lui Dan? Nici Dan nu s-ar fi descurcat mai bine!

***Concluzie** - Dan Merişca a rămas cu noi, în noi, pe lîngă noi, sau cum vă place să credeţi. Şi la urma urmei, chiar aşa, unde - ar fi putut să plece?...*

Vlad Frînghiu

Nu poate fi strînsă în sărăcia fonomelor generoasa vîlvătaie ce şi-a spus Dan Merişca.

Ionuţ BĂNUŢĂ

Dan Merişca era un soi de liant care reuşea să adune în jurul său capricioasa lume bună a sf-ului romanesc. De doi ani de cînd a plecat dintre noi n-am încetat să aştept un nou Dan Merişca.

Paul Tatomir

Dan ? Vocea care se aude atunci cînd scrii sf.

Mihai Hăulică

Cioburi existenţiale

pentru Dan

Am ucis un albatros
dar unde fugeai
zile întregi de culoarea luminoasă a visului

O amăgitoare lacrimă cu patru foi
dezgropa nemărginirea fără de somn
tainica diademă a nostalgiei mele
dar unde fugeai?

Am ucis un albatros
rugîndu-mă îngerilor
a opri nimicitoarea lor operă
cu fruntea lipită de geam
vegheam durerea cea nouă
dar unde fugeai?

Am ucis un albatros
sîngeriul verb
pălea în regăsirea zorilor
dar unde fugeai?

Adrian Bănuţă

Mi-l amintesc pe Dan, imediat după *revoluţie* la RomCon -ul din 90, de la Bucureşti . Încerca atunci să dejoace în faţa unei săli pline, manevrele de votare. Lucru inutil de altfel, după cum inutile au fost eforturile lui Dan de a impune sf -ul ca mod de viaţă. Aşa cum o arată şi Quarkul-ul apărut imediat după Decembrie 89, Dan a fost singurul utopist veritabil şi convins al sf-ului romanesc. Cine ştie, poate într-un alt univers, o altă Galaxie, şi un alt sistem solar, utopia lui Dan se va fi împlinit.

Pînă atunci, Dan Merişca, va rămîne pururea îngheţat în timp ,dincolo de orizontul evenimenţial al unui neştiut black hole, într-un zbor infinit spre

Cristian Lăzărescu

Moartea nu a ocolit micul nostru univers sf. Ne-a durut fiecare pierdere.Dar mai mult parcă aceea a vieților curmate înainte de vreme. Revăd zîmbetul ușor ironic al lui Dan, îl aud glumind sau punînd întrebări incomode, îi recitesc povestirile și nu mă rușinez de lacrima care mi-l păstrează în amintire.

Ion Hobana

Dan Merișca a fost singurul scriitor din cîți cunosc care și-a transformat propria viață în text. Și-a scris opera cu propriul trup, cu vocea, cu zâmbetul, cu părul zburlit, cu bocancii și rănile lui atot-cuprinzătoare. Și- a scris-o direct în noi, fără să mai treacă prin grosolana și dispensabila pagină scrisă. Poate cîndva, unul dintre noi va reuși să-l restituie pe Dan posterității, în, totuși, niște pagini scrise.

Cristian Tudor POPESCU

Cînd e vorba despre Dan, cuvintele se găsesc greu. Flacăra arde, plumbul apasă peniţele gîndurilor. E mai mult decît nimic, e mai puțin decît este, a fost, va fi. E un fel de veselie tristă, că ai avut prilejul să-l cunoști pe Dan scriitorul, pe Dan cel boem, pe Dan gîlcevitorul, pe Dan prietenul prietenilor prietenoși ca o lectură facilă ascunzînd profunzimea gîndirii, rememorînd ingenuitatea discursului în sprijinul atenuării ferocității viitorului. Cineva întreabă : care viitor? Al său? Al lui Dan? Parcă îl aud :dar al cui altcuiva gagiilor?

Victor Nănescu

Deși nu l-am cunoscut prea bine, m-a impresionat ca om, deoarece încerca mereu să ajute și îl simțeai alături de tine.

Poate a întins un fir pînă acolo sus și a plecat, prea repede poate, dintre noi.Îmi vine greu să-mi exprim sentimentele, deși așa cum am spus l-am cunoscut, dar ceva legat de el există în fiecare. E prezent mereu printre noi!

Florin Mija

Un autor clarvăzător și sentimental, perfecționist (își refăcea textele în nenumărate variante) și inventator, dînd la fel de mare importanță ideilor cît și scriiturii pe care o dorea cît mai îngrijită, cît mai lucrată - Dan Merișca abordează problematici profunde, universale. Poezele sale nu sînt sau nu par încifrate, mesajul fiind întotdeauna clar: umanism și căutare, „echilibru și tranzit" după expresiile sale.

Îl interesează dezvoltarea clasică, chiar dacă nu previzibilă, a subvectului – iar personajele, spre deosebire de tipologia SF obișnuită – sînt reale și sensibile. Lirismul, atunci cînd apare – și aceasta nu se întîmplă rar – nu împietează asupra firului epic.

Compoziția textului e de multe ori elaborată în structuri arhitecturale simetrice, circulare ori labirintice, care îl absorb pe cititor transgesîndu-l în alte dimensiuni. Alegoriile, parabolele sînt și ele adesea folosite ca modalități compoziționale pe ansamblul unei lucrări. Iar sfîrșitul trebuie să aducă întotdeauna o schimbare dramatică a înțelesurilor.

Descrierile, chiar și atunci cînd nu au nici un punct de reper în lumea reală, sînt cît se poate de vii, verosimile. Limbajul folosit, mai ales în dialoguri – e împănat cu interjecții și cuvinte populare sugestive, ca și de un vocabular cu sonorități deosebite.

Stilul, uneori foarte concentrat, sintetic, decurge de la cel realist dar, cu accente naturaliste – pînă la lirismul metafizic, ori experimental livresc. Umorul este și el cînd duios, cînd sarcastic, iar temele lui izvorăsc adesea din simbol sau din mit.

Valorea operei literare a lui Dan Merișca nu poate fi privită făcînd abstracție de împrejurările social-politice ale manifestului său de „instigare la evazionism și kosmo-politism" (...), de perspectiva dezvoltării SF-ului românesc, în care persoana lui, dacă nu și opera, reprezintă cu siguranță un punct nodal – sau un „nod spațio-temporal".

Acestea sînt doar textele începute și terminate în timpul vieții de către Dan Merișca. Și găsite de noi. Sîntem convinși că, și în mileniul următor, vor apărea noi texte purtîndu-i semnătura, proze la care începuse doar să lucreze, în elaborare, pentru a le desăvîrși într-un viitor nedefinit...

Lucian MERIȘCA

Requiem

Nu-mi place să chem numele morților, poate și sub influența versurilor eminesciene care blamează pe cei ce vorbesc de alții nu spre ai slăvi pe aceia, ci spre a se *lustrui* pe ei. La căpătîiul unui luptător căzut în confruntare se înfige spada.Cine are curajul să o ridice de acolo și s-o ducă mai departe , are curajul să înfrunte cu ea și dușmanii celui căzut. Mulți sunt cei ce își laudă crucea că le-ar fi ușoară, pentru ca naivii, care nu cunosc,să se îmbulzească să o ridice .*Veniți la mine*.spun aceștia, *crucea mea e ușoară*! Nu știu dacă Dan a îndemnat pe cineva să-i preia crucea pe argumentul că ar fi ușor de purtat. Eu ,de exemplu, nu recomand nimănui s-o ridice pe a mea, deși e de aur și suficient de mică încît s-o port la gît atîrnată de un lănțișor precar. Iar celui care totuși o va ridica, îl avertizez că o face pe propriul risc.

Cine înfruntă Muntele pornind pe vadul abrupt al Izvorului ca pe o cărăruie de grohotiș, nu greșește, după sfatul lui Iisus: aceea e Calea. Numai că nu tuturor ne e dat să ajungem, nici în Împărăția Cerurilor, nici măcar în cea terestră. Sunt destui care trăiesc în Văile Adînci - și cîte unii se simt destul de bine și acolo. Există și Îngeri ai Adîncului.

Uneori însă, Cultul Eroilor poate deveni moartea eroilor. Iar Dumnezeu a scris că ar fi al Celor Vii. Viu. De aceea mă tem ca prea deasa și insistenta pomenire a morților să nu fie un păcat. Ar fi ca și cum am judeca în locul Judecătorului. Și care dintre noi este Judecătorul? A valorifica moștenirea. A lăsa Istoria să judece. A pune semnul acolo unde cei prea grijulii au vrut să-l șteargă. Sau să și-l asume pe nedrept. A restitui *eiconas* în *imago*. Dreptate. Împăcare. Milă. "Iar nu jertfă". Cel-ce-nu-mai-e; a fost fără păcat?Cine este fără păcat dintre noi? Să ne împăcăm cu cei căzuți. Să încercăm să fim mai buni. Prieteni?Dușmani?Cine știe?...Acum e prea tîrziu să ne confruntăm cu el. Și aici cunoaștem în parte ... Robi? Regi?Înțelepți? Neștiutori? Clarvăzători? Orbi?- Țărînă. Ceea ce rămîne e Lumina. Unde este Lumina. Talentul. Textele. Construcția. Curajul. Unde sunt? Unde este mărturia lor?

...

Ultima dată ne-am întîlnit pe o bancă dinaintea Operei Române. Eram dopat cu analeptice. Pus sub interdicție. Cenzurat. Prins într-un soi de ...înscenare să-i zicem. Era cu cîteva săptămîni înainte de... "Mor", i-am spus. "Mă curăță *aștia*. Dacă ți-am greșit cu ceva, iartă-mă!"

N-a fost să fie cum mă temeam atunci. A căzut el mai întîi.DINCOLO, poate, dacă vom ajunge în același DINCOLO, sau dacă între DINCOLO-uri se poate comunica, ne vom lămuri noi, între noi - cine, cui, cît, ce, de ce, și toate celelalte. Pînă atunci, eu , cel puțin, mai sînt *aici*. Eu, *ăilalți*, *alții*. Noi. Voi. Cine are dreptate? Cine greșește? Care este de fapt Calea?Zăpadă cernîndu-se peste cruci -spade așteptînd să fie ridicate și duse mai departe de cei curajoși. Sau de naivi. Sau de inconștienți. În fundal, OPERA ROMÂNA. Ocasă de marmură albă-cenușie, cu coloane.Și Facultatea de Drept. Un frate. Un tată. O mamă. O fată care plînge. Alta îngîndurată. Alta care a uitat și poate să rîdă iar. Un Oraș. O Țară. Un Neam. O Epocă. O Istorie. O Cauză. Mai multe Cauze. Un Cer acoperit cu NORI cenușii. Un sfîrșit de Veac, de Mileniu, de Lume. Și Hristos , promițîndu-ne, în numele Credinței în El, Speranța unuiTrup Nou.

...

O spadă. De lemn. De piatră. De aur.O pădure de spade. Și umbre. "Umbra tigrului". Umbrele celor ce au fost. Goii. "Sîntem morți? Sîtem vii?"

...

Dacă ar fi fost fată sau femeie, aș fi riscat, poate, să sfidez Soarta și Zeii, spunînd: "Nu vă atingeți, că doar doarme!", și, dacă mi-ar fi fost destul de dragă, i-aș fi ordonat chiar (să văd ce *iese*):TALITHA, KUMI!

Dar a fost bărbat. De învierea lui au grijă femeile, preoții sau Hristos. Eu n-am voie să chem numele morților. Cîtă vreme sînt încă luptător. Sub scut. Fiindcă, poate, dacă ar învia, aș fi obligat, iarăși, eu de astă dată, să-l trec prin spadă. Sau prin foc. Asta este data noastră a bărbaților - să trecem prin spadă sau prin foc. Pe scut sau sub scut. A.M.D.G. În numele Luminii. Chiar cînd Lumina e întuneric. An Dao.

Catolicii Evului Mediu spuneau că ar exista și Demoni albi. Atunci, cine știe?, poate că și Extremul Orient are dreptate cînd vorbește de Îngeri întunecați. Lebede negre există. De ce nu ar exista și crini negri?

"O casă dezbinată?"

Poate...

Ai Spadei? (I.H.S.V.) Ai Stelei?

Ai Țării? Ai Florii (ai căreia dintre ele?) Ai Vieții. Ai Morții. Ai Penei (dar al căreia? în Sala Celor Două Maat). "Parfum de viață - către Viață, parfum de moarte - către Moarte. "

Ai Sfîntului Duh.! Ai Învierii!

AMIN.

Mihai GRĂMESCU

Frederick POHL

Privind retrospectiv viitorul

Conform ultimelor informaţii, numai în SUA există peste cinci mii de filme care urmează a fi distribuite. Găsesc exagerată această cifră, deşi sînt sigur că ea este exagerată, deoarece majoritatea celor care se ocupă cu distribuirea şi difuzarea filmelor au doar o vagă idee cu privire la ceea ce este în realitate science fictionul; ei includ în acest gen şi experienţele inedite ca **The Cabinet of doc Caligari**, filmul de groază, ori filmele japoneze cu monştrii de tipul unor imenşi gîndaci de bucătărie care devorează oraşul Tokio. Oricum, cifra rămîne impresionantă, pentru că îmi amintesc de vremea în care aceste filme lipseau cu desăvîrşire.

Odată ce vorbim despre filme SF ar fi bine să spunem despre ce anuar e vorba. Ar fi util, dar, în acelaşi timp, n-ar fi deloc uşor. Dificultatea constă în aceea că sf-ul este extrem de cuprinzător şi de variat: noţiunea include orice, de la Jules Verne la Samuel R. Delany. Odată, cerînd unui grup de studenţi să precizeze ce au în comun aceşti doi scriitori de SF, marea lor majoritate n-au răspuns nimic.

Fără îndoială însă că cei doi autori au ceva în comun şi, în plus, sînt înrudiţi cu toţi ceilalţi pe care îi etichetăm drept scriitori SF. Ei nu au în comun în nici un caz ceea ce se înţelege prin tematică. Este cît se poate de adevărat că majoritatea scrierilor SF se referă la viitor sau la aventuri pe altă planetă, dar există foarte multe povestiri care nu tratează deloc această temă. De aceea este mai bine să definim SF-ul prin ceea ce el realizează: SF este un proces, o metodă, un mod de a privi lumea. Logica şi precizia joacă un rol important în literatura SF, dar, de fapt, orice astfel de poveste e o mare minciună pe care autorul ne cere s-o acceptăm ca posibil adevărată de-a lungul naraţiunii, pentru a ne arăta care îi sînt consecinţele. Pe de altă parte, este uşor să afirmi că există oameni invizibili, sau că pe planeta Marte se găsesc fiinţe vii, dar, pentru a-l face pe cititor să accepte asemenea afirmaţii, autorul trebuie să inventeze o modalitate de a le face acceptabile.

Graniţele dintre modul SF şi modurile bazate pe fantastic, şoc ori terroare nu apar nicăieri mai neclar ca în film. Problema constă în aceea că, în timp ce scrierile SF se adresează intelectualului, inteligenţei, cinematograful are un alt obiectiv. Ca orice mijloc de comunicare vizuală, forţa sa constă în impresiile lăsate de imagini. Ideile sau cuvintele unui text, luate fiecare în parte, sînt adeseori importante dar nu esenţiale. De aceea, o lucrare SF cu grijă şi frumos construită pe raţiune, cum este Childhood's End a lui Arthur C. Clarke este cu neputinţă să fie transpusă ad litteram pe ecran. În cel mai bun caz ea ar putea fi abordată într-o manieră impresionantă sau suprarealistă, în genul părţii finale a capodoperei aceluiaşi scriitor, care este **2001: A Space Odyssey**.

Dar, chiar aşa stînd lucrurile, rămîn încă multe filme SF care corespund exigenţelor ambelor arte. Şi consider că primul film care ar trebui să fie luat în cnosideraţie, e Călătorie în Lună (1902) al lui George Melies. Un film care ar părea astăzi banal, dar el constituie un moment de cotitură. Dar filmul SF a ajuns la cotitură o dată cu opera lui Fritz Lang, mai precis cu capodopera sa **Metropolis**.

Astăzi, episoadele lui **Metropolis** gîndite ca profund dramatice, stîrnesc rîsul. Machiajul bazat pe contraste ţipătoare şi jocul afectat teatral al actorilor sînt departe de normele cinematografice contemporane, iar dimensiunea sunetului nu fusese încă încorporată filmului. Cu toate acestea prezenţa bătrînului industriaş smintit, care, după ce şi-a brutalizat şi înjosit muncitorii, doreşte să îi înlocuiască definitiv cu oameni-maşini, este viguros, frumos vizualizată. Iar cea mai frumos realizată este nefasta femeie -robot. În momentul apariţiei pe ecran, privirea, ţinuta şi expresia ei au acelaşi efect astăzi ca în urmă cu un sfert de secol. Robotul original a fost poate pierdut în cursul bombardamentului Berlinului în cel de al doilea război mondial, dar nu de mult Forrest 6 Jackerman, cel mai cunoscut şi cel mai entuziast colecţionar de creaţii sf din lume, a cerut unui sculptor să îi facă o copie, iar ea se află acum în casa lui muzeu, de la Hollywood.

Dar prima mea întîlnire cu filmul sf a fost o comedie americană, Just Imagine. Nici chiar trecerea a peste patruzeci de ani nu m-a făcut să uit că filmul nu se mulţumea să fie doar o farsă caraghioasă. Filmul fusese realizat în 1930 şi se referea la un bărbat, care lovit de trăsnet, cade într-o neobişnuită stare de somn, din care se trezeşte fără a fi îmbătrînit, într-un viitor foarte îndepărtat. Starul filmului era un celebru actor de comedie, El Brendel. Personajul romantic era o fată de o frumuseţe dumnezeiască. Maureen O'Sullivan. Filmul era plin de umor, de situaţii şi gaguri. Perechile tinere care îşi doreau copii introduceau o monedă într-o maşină şi primeau pe o tavă un beby avînd sexul şi mărimea dorite.

Omul este pe cale să trimită spre Marte prima rachetă cu echipaj – dar noţiunile realizatorilor filmului despre planeta Marte erau chiar mai absurde decît cele despre lumea anului 1980.

La vîrsta de zece ani însă, cînd am văzut acest film, spiritul meu critic nu era grozav de dezvoltat. Filmul mi-a plăcut şi doream să văd şi altele ca el. În următorii cîţiva ani, mulţumită Hollywood-ului ca şi unor cineaşti din afara lui, dorinţa avea să-mi fie îndeplinită..

Alte filme, erau simple aventuri tehnologice, ca de pildă, **Transatlantic Tunnel** – titlul este destul de explicit, sau **FB 1 Does Not Reply**, un film despre o platformă plutitoare de aterizare, unde sînt alimentate avioanele care efectuează zboruri peste oceanul Atlantic.

Multe erau comedii, aproape la fel de ridicole ca **Just Imagine**. O asemenea comedie pe care mi-o amintesc foarte bine, era un muzical intitulat **It's Great To Be Alive**. Pentru eroul filmului, viaţa era într-adevăr o aventură grozavă. O boală necunoscută ucisese toţi bărbaţii din lume, în afara lui, iar acum lucru uşor de ghicit, toate femeile încercau cu disperare să-i fie pe plac.

Altele s-au dovedit însă a fi filme memorabile, aşa cum s-a întîmplat cu **King Kong** sau **The Invisible Man**, după romanul lui H. G. Wells şi cu Claude Rains interpretînd primul său rol principal, sau încă **Frankestein**, în care şi-a făcut debutul Boris Karloff. Astfel de filme puteau fi într-adevăr numite SF, întrucît ele respectau regulile genului. Dar este la fel de evident că realizatorii acestor pelicule urmăreau mai mult obţinerea unor efecte şocante decît o stimulare raţională a intelectului spectatorilor.

Dar această afirmaţie îşi pierde valabilitatea în cazul filmului pe care eu l-am considerat cel mai mare eveniment cinematografic al anului 1936. El era chiar mai complex şi mai „serios" decît primele filme mute ale lui Fritz Lang. În plus, el era turnat după un roman al celui care rămîne, probabil, cel mai mare autor SF, H.G. Wells. Filmul se numea **Things To Come**. Cînd **Things To Come** a fost distribuit cinematografelor, eu eram deja un consumator pasionat al genului SF şi încercam să devin scriitor. Iar majoritatea prietenilor mei erau oameni care împărtăşeau aceaşi pasiune, ca: Donald A. Wollheim, C. M. Kornbluth, Isaac Asimov sau James Blish şi aşteptam cu toţii un asemenea miracol cinematografic. Am fost la premieră împreună şi am părăsit sala cinematografului uluiţi. Acest film era cu adevărat **science fiction**. Nici unul dintre noi nu crezuse pînă atunci că o asemenea ecranizare e cu putinţă. Romanul **Things To Come**, după care fusese scris scenariul, face parte din acea categorie aparte de texte SF pe care le numim astăzi **literatură futuristă**. O asmenea scriere nu acordă personajelor şi conflictului ponderea şi semnificaţia compoziţională revendicată de canoanele beletristicii. Filmul acccentua această viziune stilistică, dar era mai degrabă un documentar SF, decît o dramă. Deci, pînă aici, nimic prea deosebit! **Things To Come** se remarca însă printr-un belşug de efecte speciale fără egal pînă la acea dată, la care se recursese pentru a i se oferi spectatorului **imagini** ale războaielor viitorului, ale întoarcerii omeniriil la barbarism, ale unei societăţi de un tip cu totul nou, ca şi basoreliefuri citadine sculptate de maşini gigantice în pereţi de munte, ascensoare cu pereţi de sticlă, videotelefoane şi chiar o imensă navă cosmică şi prima călătorie a omului pe Lună. Cu posibila excepţie a filmului lui George Pal, **Destination Moon**, turnat douăzeci de ani mai tîrziu, şi a părţii mediane a filmului **2001**, realizat peste alţi 20 de ani, nici un alt film văzut de mine vreodată nu a egalat acel **Things To Come** în privinţa ambiţiei cineastului de a vizualiza realitatea posibilă pe care ne-o rezervă viitorul. În plus, filmul cîştiga şi de pe urma unei distribuţii de excepţie; Raymond Massay şi Sir Ralph Richardson se aflau printre numeroşii actori pentru care acest film a însemnat începutul unor **cariere strălucite.**

Filmul ne-a plăcut la nebunie. Eu însumi l-am văzut de douăzeci şi trei de ori înainte de a pierde socoteala. Mai multe fragmente din dialogurile sale au intrat în vocabularul nostru cotidian. Am cumpărat cu toţii discurile conţinînd muzica filmului, compusă de Sir Arthur Bliss, şi le-am ascultat pînă le-am ros şanţurile.

S-ar putea ca **Things to Come** să nu fie cel mai mare film SF realizat vreodată. Dar pentru mine cel puţin, vreme de mai bine de douăzeci de ani, el a însemnat o definiţie a filmului SF.

De abia în anii '60, pe ecranele cinematografelor şi-a făcut apariţia un nou val de filme SF importante. Iar dintre ele, cel care m-a impresionat şi

surprins cel mai mult, rămîne pentru mine Forbidden Planet. Ajunsesem la concluzia că nu trebuia să mă aştept la prea mult de la un film SF care nu avea drept autor un scriitor renumit aparţinînd genului, sau care nu era măcar o ecranizare după un text SF celebru. Filmul **Forbidden Planet** apăruse din neant – noi nu auzisem niciodată de autorii lui _ şi totuşi vizionarea acestei pelicule a fost o desfătare. O navă cosmică ajunge pe o planetă cu care Pămîntul îşi întrerupsese legăturile de mult timp şi pe care se mai află în viaţă doar două fiinţe umane – un savant bătrîn şi fiica acestuia. Planeta pare a fi un adevărat paradis. În cursul nopţii însă, o fiară invizibilă, extraordinar de puternică şi invulnerabilă pentru armele astronauţilor, atacă şi ucide întreg echipajul. Cum poate fi explicată existenţa acestui monstru?

Filmul pretinde că ea provine din vina colectivă a fiinţelor care au stăpînit cîndva planeta: toate patimile şi suferinţele acestor fiinţe, toată vrăjmăşia şi răul pe care l-au întruchipat cîndva, au supravieţuit sub forma acestei fiare cumplite, al cărui singur ţel este să ucidă.

Alte două romane ale lui H.G. Wells au fost ecranizate în aceeaşi perioadă: **Războiul lumilor** şi **Maşina Timpului**. Ambele filme au fost bine făcute şi credincioase originalelor, deşi scenariile lor introduceau unele modificări privind localizarea geografică a acţiunii. Chiar dacă nici unul, nici altul, nu a constituit o producţie de amploarea lui **Things To Come**, ele au avut meritul că demonstrau, o dată în plus, cît de mult crescuse publicul lui Wells.

Apoi, pentru prima oară, au fost turnate două filme importante bazate cu fidelitate pe povestiri apărute în colecţia „Astounding Science Fiction". Aceste ecranizări au constituit un omagiu neaşteptat unor scrieri pe care le catalogam de obicei apriori drept „simplă literatură de senzaţie". Dar povestirile care au stat la baza scenariilor erau de data asta foarte bune. Este vorba de **Who Goes There?** de John W. Campbell şi de **Farewell to the Master** a lui Harry bates. Şi astăzi încă, aceste două texte clasice ale genului sînt citite cu interes şi reţipărite în antologii SF.

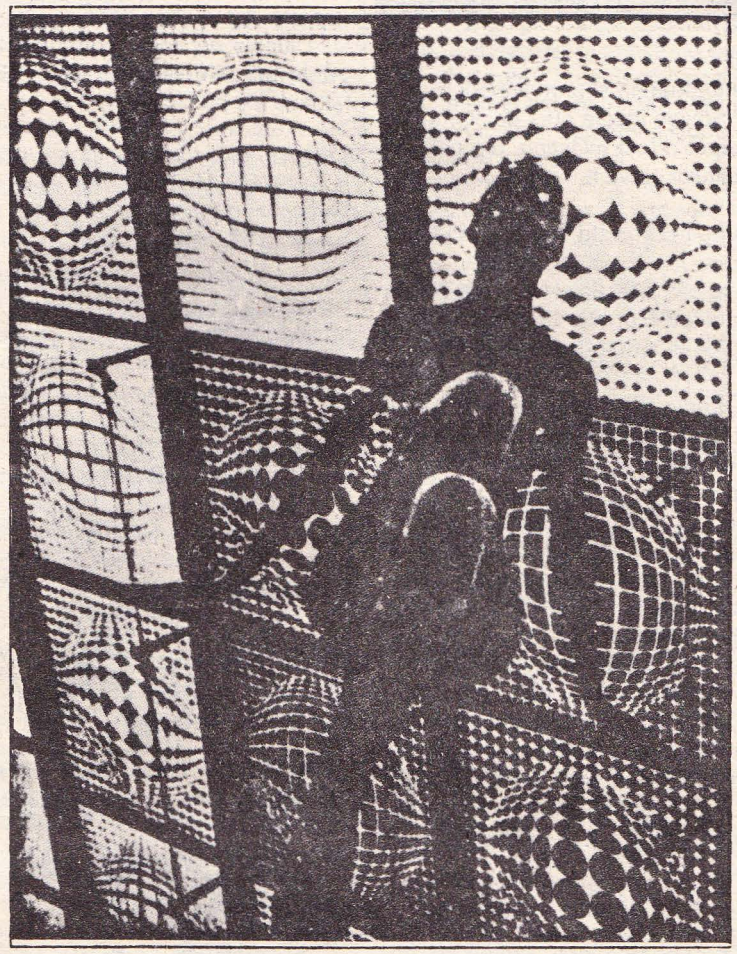

„Astrid" (colaj) – Dan Merişca

În **Farewell to the Master** este vorba de o pereche de extratereştrii care vin să viziteze Pămîntul. Cei doi sînt un umanoid şi un robot. Vizitatorii sînt îngroziţi de primitivismul vieţii pămîntene şi făgăduiesc să ne arate cum putem evolua. Din nefericire, în cursul acestor tentative, umanoidul este ucis. Trist, robotul se pregăteşte să părăsească Pămîntul, luînd cu el trupul neînsufleţit al camaradului său. Un pămîntean încearcă să ceară scuze pentru cele întîmplate. „Îmi pare rău că noi ţi-am omorît stăpînul", spune acesta. Robotul ezită pe moment să răspundă, apoi, cînd îşi ia rămas bun, adaugă: „Dar stăpînul sînt eu".

Personajul fantastic din **Who Goes There?** este tot o creatură extraterestră, dar care nu numai că nu aparţine rasei umane, ci e lipsită şi de orice intenţii bune. Ani de-a rîndul, fiinţa venită din spaţiul interstelar a zăcut congelată în Antarctica. Descoperită de membrii unei expediţii şi readusă la viaţă prin dezgheţare, ea dovedeşte însă că are înfricoşătoarea capacitate de a lua forma exactă a oricărei fiinţe vii, pînă la nivelul celular, şi de a adopta totodată personalitatea şi gîndurile fiinţelor al căror chip îl ia. În plus, ea se poate autoduplica la infinit. Pe rînd, creatura ucide mai mulţi membrii ai expediţiei, luîndu-le înfăţişarea, ceea ce face ca supravieţuitorii să-i piardă urma şi să-i bănuiască prezenţa în pielea vecinului.

Sînt asemenea idei transferabile în scenarii? Desigur. Dar, în cazul acestor ecranizări, producătorii au făcut aceeaşi mare greşeală. Ei erau conştienţi că publicul savura senzaţionalul şi tensiunea povestirilor SF şi de aceea au mizat doar pe ele. Au hotărît să evite complexităţile, iar rezultatul a fost o simplificare exagerată a naraţiunii ambelor povestiri.

Astfel, **Farewell to the Master** devine **The Day the Earth Stod Still**, care conţinea întreaga desfăşurare narativă a povestirii... cu excepţia filmului; într-un fel, această omisiune stimula imaginaţia spectatorului. Iar dezvăluirea neaşteptată că, într-o altă lume, roboţii şi nu umanoizii sînt fiinţele primordiale, a fost considerată prea subtilă şi, probabil, prea agresivă pentru spectatorul de film.

Povesirea **Who Goes There?** suferă şi mai mult în procesul ecranizării. Căci acţiunea filmului **The Thing from Outer Space** se petrece la Polul Nord, nu în Antarctica. Locul unei creaturi capabile să întruchipeze orice formă de viaţă e luat de o fiinţa cu o formă foarte precisă. „The Things" arată asemenea unui morcov gigantic, iar în locul unei drame capabile să dea de gîndit pe tema naturii identităţii umane, naraţiunea devine doar o înşiruire de aventuri şocante.

Pacat. Cele două filme pomenite mai sus nu sînt totuşi prost făcute. Ambele conţin părţi valoroase şi, în acelaşi timp, ambele au avut de suferit de pe urma simplificării conţinutului şi semnificaţiilor.

În sfîrşit, majoritatea criticilor cinematografice sînt de acord că în ultimii zece ani flimul SF a intrat în faza de matruitate. Momentul de cotitură, l-a constituit, fără îndoială, **2001: A Spaces Odyssey**.

Cum era de aşteptat, nici acest film nu este lipsit de cusururi. În primul rînd nu este vorba despre un singur film, ci de trei filme înnădite, iar lipiturile sînt vizibile. Nu numai atît, dar fiecare din cele trei conţine (cel puţin după părerea mea) ceva care se cere prompt criticat: începutul este o vulgarizare a unei teorii ştiinţifice cu privire la apariţia inteligenţei umane; partea mediană are caracter anecdotic, dar capătă un sens doar atunci cînd Hal, computerul, începe să funcţioneze greşit; iar finalul este mai mult un spectacol de lumini, căruia i-au fost adăugat cîteva trucuri cinematografice inventate de Jean Cocteau cu mai multe decenii înainte. Dar, indiferent de criticile aduse părţilor sale componente, filmul ca întreg este o realizare remarcabilă. Este un film memorabil, impresionant şi spectaculos, şi este primul film SF de la **Metropolis** şi **Things to Come** încoace care îşi ia riscul de a se bizui pe inteligenţa spectatorului.

2001 a fost urmat de alte cîteva pelicule reuşite: următoarele două ecranizări cinematografice ale lui Stanley Kubrick, **Dr. Stangelove** şi A Clockwork Orange, sînt, la rîndu-le, mari succese – în maniere diferite faţă de **2001**; de aceaşi talie sînt filmul polono-sovietic **Solaris**, după cartea lui Stanislaw Lem, Silent Running şi **Westworld**. – ultimele două, abordînd problema relaţiilor dintre om şi robot.

Cel mai nou nume adăugat listei, cel mai mare succes de casă şi de critică al filmului SF este **Star Wars**. Acţiunile de bursă ale companiei producătoare 20th Century Fox şi-au dublat valoarea ca o consecinţă directă a succesului social al filmului. Consecinţa douăzeci de filme noi SF se toarnă în cea mai mare viteză numai în studiourile acestei companii, care e convinsă ca **Star Wars** a deschis o nouă epocă de aur pentru filmul SF.

Aceste douăzeci de filme noi vor fi oare nişte reuşite?

Unele dintre ele vor fi cu siguranţă bune. Cunoscutul autor SF Theodor Sturgeon spunea cîndva că „nouăzeci la sută din scrierile SF sînt înspăimîntător de proaste – dar (că), la urma urmelor, cam acelaşi lucru poate fi spus despre nouăzeci la sută din mai orice". Găsesc că afirmaţia e valabilă şi pentru filmul SF.

Dar pentru acel minunat zece la sută merită să suportăm suferinţele pe care ni le pricinuiesc eşecurile creatorilor de iluzii SF.

Traducere de Dan MERIŞCA

Ziua zborului

1.

– Şi capătul?

– Nu există capăt. Mlaştina e întotdeauna şi pretutindeni. Aşa e firesc. Toate planetele vii sînt aşa. Stelele însele nu-s decît imense mlaştini de foc. Ţine minte! La început a fost mlaştina, din ea şi în ea existăm noi, iar la sfîrşitul nesfîrşitului ea va fi.

...şi după aceea încă.

– Am auzit o poveste care spunea că există o margine. Acolo mlaştina ar curgre în cer...

– E o prostie! Poate... cerul curge în mlaştină. Cum să încapa ceva nesfîrşit într-un loc atît de mic? Cerul e doar deasupra. Mlaştina e peste tot: dedesupt ca şi deasupra, pretutindeni în jur.

2.

Zilele treceau tot mai repede, unele după altele, unele peste altele, rostogolindu-se deasupra mlaştinii. Părea că totul e la fel, acelaşi, mereu, dar, pătrunzînd miezul vîscos al faptelor, înţelegeai că, în spatele lor, se ascundea timpul.

Erau, pierdute în aburii amintirii, zvîcnind, întunericul şi căldura morile a începutului. Orbecăirea informă în miezul umed-fierbinte al mlaştinii, cînd, băgaţi unul în altul, se căutau cu ventuze avide, curioase, mîngîietoare, pipăindu-se nesiguri. Şi cînd se ghiftuiau mulţumiţi din stîrvurile macerate ce fermentau în juru-le.

Era, după aceea, ascensiunea înceată şi şovăitoare prin namolul colcăitor, zbaterea leneşă a vecinilor de culcuş. Fiecare vîrsta îi ridică neîncetat mai sus. Cei de dedesupt îi împingeau orbi şi nerăbdători şi invidioşi. Trebuiau să le lase lor locul abia încălzit.

La rîndu-le, tîrîndu-şi trupurile grase şi moi, împingeau pe cei de deasupra, repezindu-se lacomi să le ia locul. Mîncînd fără încetare şi iarăşi mîncînd şi mîncînd, horpăind prin mlaştina călduţă cu ventuzele lor flasce, urcau mereu.

Urcau.

3.

Şi deodată era lumina. Orbiţi de flăcările zilei, rîgîiau fericiţi, tăvălindu-se pe faţa buboasă a mlaştinii. Viermuiau neliniştiţi încolo şi-ncoace, adulmecînd cu nările larg deschise. În zori, alergau să înghită curcubeele şovăitoare ce tăiau ceţurile. În lumina de miere a amiezei care le încălzea pîntecele revărsate, pluteau toropiţi de plăcere şi lene. Înserările coborau, la rîndu-le, să-i înfioare cu tulburi atingeri neştiute.

Noaptea, grămădiţi unul în altul, tremurau ascultînd zgomotele fără nume ce pluteau singuratice pe spinarea lucioasă a mlaştinii. Se pipăiau prin vata incertă a ceţei, încolăcindu-se strîns, ca să nu se piardă unul de altul doar împreună se simţeau în siguranţă în mijlocul umbrelor rătăcitoare.

Atunci începeau poveştile.

4.

Se rotesc, se rotesc, pînă ce totul se roteşte, şi atunci totul se face o mlaştină diafană de lumină, în cerurile care dănţuie. Au cozi lungi, fluturînd în vîntul tlubure al zorilor, au pliscuri de jar şi au ochi din picături de lumină. Şi mai au, întinse, fîlfîind ca un cîntec, deschise peste marginile cerului, aripi subţiri, prelungi, prealimpezi. Trupurile lor închid la infinit cercuri, iar cercuri.

... Drumul e lung. Pentru cei mai mulţi, nesfîrşit. Dincolo de ceea ce ştim, e doar mlaştina sfîşietoare a pustiului. Iar şi mai încolo, nimic. Pîndesc din ascunzişuri viclene, fără număr primejdii cumplite. Dar cine va merge, va fi. Pe faţa ascunsă a planetei! Acum, Acolo, în mlaştina de lumină, se rotesc neîncetat păsările de lumină, care au fost cîndva viermi ca noi. Numai cine trece dincolo, va reuşi. Va fi! El, numai.

5.

Nu mai aveam linişte. Grohăiam scuturaţi de pofte, de dorinţă. Se zvîrcoleau nebuni de nerăbdare. Tremurau nehotărîţi. Şi atunci sosea ziua aceea. O aşteptaseră fără încetare, o visaseră mereu, o ştiau dintotdeauna, dinlauntrul lor. O simţiseră venind prin aburii fetizi ai mlaştinii, o simţiră căutîndu-i cu tentacule lunecătoare, strecurîndu-le în sînge şoapte, îndemnîndu-i, făcîndu-i să clocotească, să se smulgă, să se tîrîie gîfîind, fără odihnă, zi şi noapte, mai departe, mereu mai departe, departe.

Dincolo de apele putrede, fură namolurile. Dincolo de ele, ierburile arse. Pe urmă piatra. Şi mai încolo, doar lamele fine şi tăioase ale pustiului.

6.

Unii rămaseseră deja în urmă, încovrigaţi şi ţepeni, cu mlaştinile morţii în priviri. Vedea bine că erau din ce în ce mai puţini şi mai obosiţi. Dar cei puternici aveau să ajungă dincolo! Doar ei! o ştia. Cînd nu mai avu nici o rezervă, îşi potoli foamea şi setea din cadavrele uscate şi zbîrcite, presărate pe cale. Dar nu se opri: Nu trebuia să se oprească. Răbdă focul şi gheaţa. Fu lovit şi lovi. Fu muşcat şi muşcă. Dar supravieţui! Căci ştia, simţea parcă tot mai clar pulsînd în lăuntru-i, pasărea de lumină care se năştea. Prin fantasmele oribile ale pustiului, înaintau mereu, neîncetat, fără răgaz. Într-o zi, ridicînd creştetul, văzu însă, cu ochii vlăguiţi, cu priviri împăienjenite, în trupul devenind tot mai transparent al tovarăşului de drum, crisalida luminoasă. Cu capul băgat sub aripa.

tresarind prin somnu-i încărcat de vise de aur, pasărea din celălalt creştea limpede. Şi atunci ştiu, că trebuie să-l gonească, să-l calce în picioare, să-l sfîşie şi să-i sugă zeama amară şi stearpă. Şi ştiu ca el va ajunge. Va fi.

7.

Văzu capătul, dar nu crezu. Le văzu, dar nu îndrăzni să creadă. Erau iarăşi doar mirajele pustiului, hărţuindu-l. Scuturat de febra halucinaţiilor şi a aşteptării, tremurînd de slăbiciune, se tîra cu ultimele-i puteri, împins înainte de spasme dezordonate.

Dar cel fel de miraj? Cum astfel de miraj? Aşa ceva nu putea fi miraj! Înţelegea... Erau chiar ele. De o mie şi o mie de ori mai dumnezeişeti decît povestea. Aşa cum nimeni nu ar fi avut puterea să le descrie. Erau ele, chiar ele, păsările. Le vedea plutind; auzea acum fîlfîitul aripilor lor. Veneau să-l întîmpine, să-l ajute.

Şi atunci simţi pielea crăpîndu-i şi zeama mlaştinii izbucnind din el şi văzu pămîntul depărtîndu-se. Beat de fericire, înţelese că îşi luase zborul. Că zbura!

Epilog

Plecară cohorte nesfîrşite. Pieiră fără număr din ei. Dar ajunseră destui ca să hrănească încă o dată păsările ţipîndu-şi cîntecele în nesfîrşitul văzduh limpede.

Dan MERIŞCA

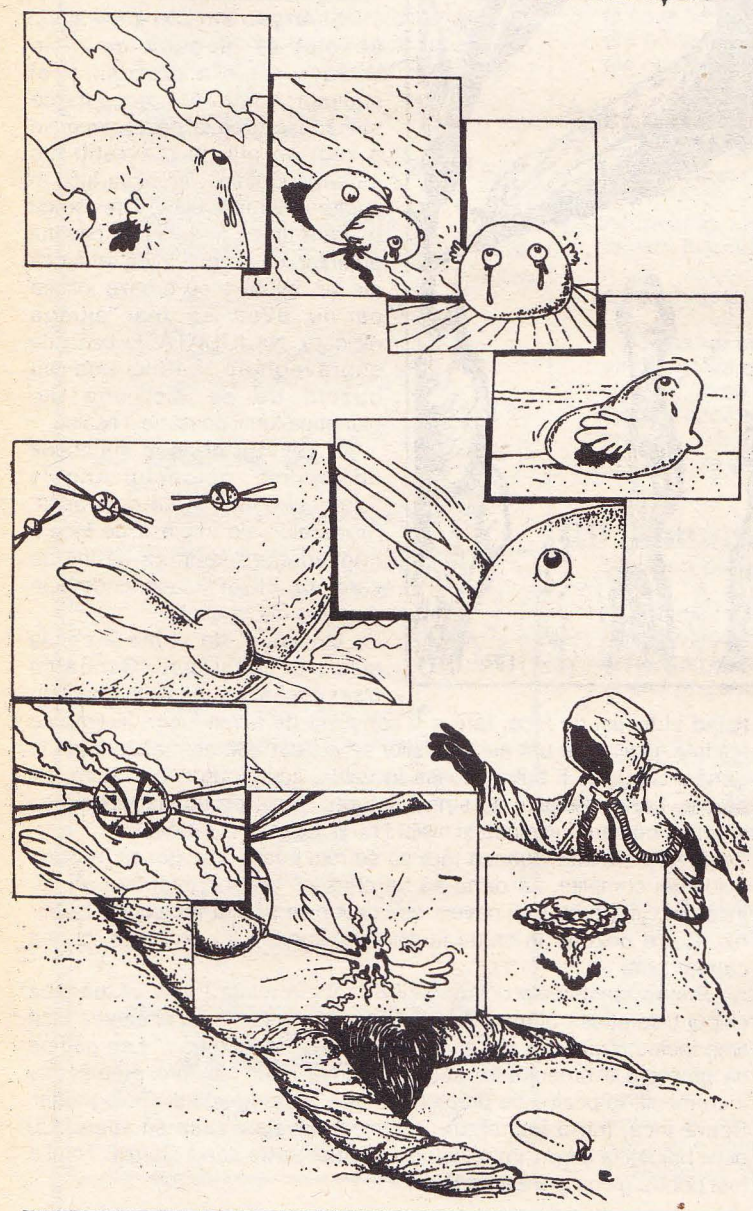

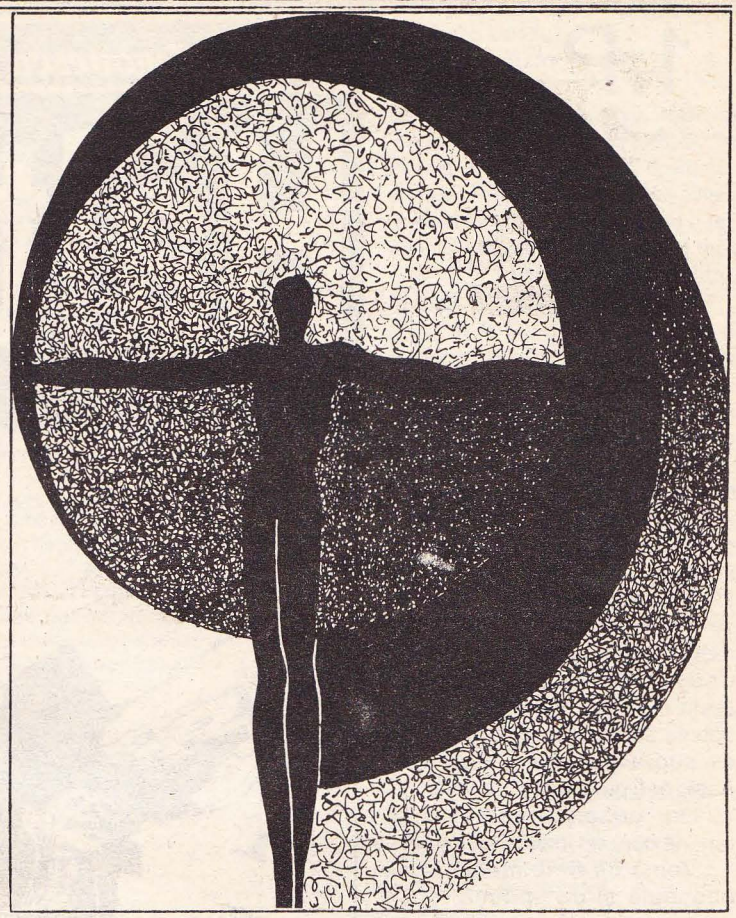

Oul şi sfera – Elena Mariana Ionescu

Paleoastronautică

– Slava la preaimbalosatul Wlugborah, aţi ajuns, în sfîrşit! strigă profesorul Grm. Zdl, repezindu-se în culmea bucuriei spre grupul de pămînteni e tocmai ieşise din nava cosmică.

Deşi făcură tot ce le stătea în puteri, oamenii de ştiinţă sosiţi de pe Terra nu reuşiră să evite îmbrăţişarea entuziastă a tentaculelor vîscoase cu care savantul marţian îi strîngea pe rînd la pipetul său buburos.

– Dragi confraţi cosmici, iaca fost dat la mine să trăiesc asta mare zi! reuşi el cu greu să articuleze, în timp ce lacrimi limpezi de acid azotic i se prelungeau din singurul ochi cît o roată de bicicletă. A sosit clipa în care putem, în fine, lămuri cea mai cumplită şi mai adîncă din enigmele Planetei Roşii. Spuneţi drept la mine, fără ocol, voi le-aţi construit, nu? Vreau să zic, strămoşii voştrii, în nesfîrşita lor generozitate, cu milenii în urmă, ei au săpat, nu-i aşa, canalele de pe Marte...

Dan MERIŞCA

Supravieţuitorii

De la fereastra locuinţei mele ermetizate pot privi în voie către mormanele de gunoi din spatele imobilului. E o privelişte tristă şi cu totul lipsită de viaţă, dar, oricum, e altceva decît cenuşiul monoton al pereţilor de beton din jur. Uneori, mi se întîmplă să stau aşa, nemişcat, privind, ore în şir.

Astă-seară, s-a întîmplat însă ceva cu totul neobişnuit: dintr-o° aură care probabil comunică cu subsolul a ieşit un om. După ce a privit un timp în toate direcţiile, s-a repezit spre gunoaie alergînd în patru labe şi şi-a băgat mîinile pînă la coate în ele, scormonind înfrigurat. Din cînd în cînd, ducea cu lăcomie cîte ceva la gură; resturi vegetale sau animale, bănuiesc, pe care le înfuleca plin de vădită satisfacţie.

După aia a coborît întunericul şi n-am mai putut vedea mare lucru, dar sînt aproape convins că era un om, deşi se spune că au dispărut cu toţii, de mult timp, şi că nimeni nu mai poate trăi pe suprafaţa iradiată a planetei.

Trebuie să mărturisesc că, după această întîmplare, nu mai sînt la fel de convins că singurii supravieţuitori sîntem noi, şobolanii.

Almira Negoiţescu şi Dan Merişca

Hăitaşii

1. Pulberea de sticlă a nisipului scrîşnea sub tălpile ghetelor. Cioburile tăioase reuşeau să se strecoare pe la încheieturile combinezonului de zbor, strecurîndu-se pînă la pielea-i arsă, însîngerată. Era prins într-o plasă deasă şi fierbinte de nisip, care plutea peste tot în juru-i, pînă la orizontul roşu, tremurător.

În spate, nisipul incandescent îi înghiţea încet-încet urmele obosite. Dunele roşii se topeau una în alta, sub cerul dogoritor şi roşu al imensului deşert care era planeta Wulaw. Soarele ei stacojiu acoperea jumătate de cer, limbile lui prelungi se zvîrcoleau fără odihnă în spaţiu încolăcindu-se, deşirîndu-se, risipind moarte şi blestem.

Înainte cu ochii topiţi în zarea de foc, mînat de speranţa că încă mai putea exista o salvare. Undeva, în spatele orizontului acela înfiorător, mereu spre nord, trebuia să se afle una din bazele de supraveghere a lagărelor. Acolo ar fi putut găsi... o navă...

Dar orizontul continua să rămînă doar un imens rug circular.

Vomă de fierbinţeală şi de oboseală şi de spaimă, şi se repezi să şteargă urmele puţitoare ale caracatiţei de acreală pe care o născuse în nisip şi în care picăturile de apă sclipeau ca nişte diamante. Sugea spasmodic, prăvălit în nisip, cu gura plină de nisip, mestecînd nisipul de jeratic. Lingea icnind urmele de umezeală groasă şi amară, silindu-se să o ia înaintea deşertului, care aspira totul cu o viteză înspăimîntătoare.

Se ridică împleticindu-se. Tîmplele îi zvîcneau repezit, spasme de sete, de scîrbă, de extenuare. Dar continua să alerge prin oceanul de flăcări. Către nord. Mereu către nord.

Doar ochii umflaţi şi înroşiţi, lăcrimîndu-i dureros, mai păreau vii pe faţa înnegrită de funigine, două fante de usturime într-o mască de cenuţă şi nisip. Sub pielea de argint a combinezonului, pielea lui era scăldată într-un lac de sudoare clocotită, care îl scotea din minţi. Căldura. Oboseala. Frica. Îşi simţea muşchii, torturaţi de efortul neîntrerupt, trăgînd şi împingînd ca nişte pistoane tot mai obosite prelungirile amorfe ale ghetelor care îi deveniseră picioarele.

Deşertul roşu fără sfîrşit. Goana sa inutilă, absurdă.

Şi atunci, nevenindu-i să-şi creadă privirilor, văzu pîcla de foc crăpînd şi făcînd loc unui punct mişcător, apoi, încă unuia, şi încă unuia. Zeci de puncte negre ţopăind printre flăcări după traiectorii ce deveneau, tot mai clar, convergente spre el. O clipă, îl fulgeră speranţa că prăbuşirea navei sale fusese totuşi observată. Un detaşament de intervenţie venea să-l salveze: poate că încă ar mai fi fost timp să urce într-o altă navă şi să fugă. Să scape.

Îşi dădu seama că aşa ceva era o nebunie. Fie şi pentru că nimeni nu ştia de fuga lui, nimeni nu ştia cine pilotase nava în flăcări care se înşurubase printre flăcările norilor, explodînd în nisipul arzător, după ce-şi scuipase, în ultima clipă, omul pe jumătate mort, încleştat în fotoliul catapultat.

Şi auzi atunci strigătele prelungi, inumane, venind spre el, înaintea hăitaşilor, pe suprafaţa de jeratic a deşertului. Strigătele care îl făceau să înţeleagă, fără putinţă de tăgadă, că fusese descoprit de băştinaşii de pe Wulaw. Triburi de hăitaşi pe care el însuşi îi drogase, transformîndu-i în cei mai cruzi, mai neînduplecaţi, mai tenaci paznici ai lagărelor. Disperaţii înebuniţi care încercaseră să evadeze, sfîrşind în deşert, preferau moartea cea mai cumplită, întîlnirii cu hăitaşii. Dar, în ultima clipă, cînd speranţa şi nepăsarea agoniei îi făceau să se gîndească la moarte ca la un apropiat tărîm al fericirii, apăreau , de fiecare dată, aduşi de mirosul morţii, hăitaşii. Bestiile deşertului roşu, mînate peste întinderile arzătoare de ura lor fără odihnă, hrănindu-se din cruzimea lor stupidă, cumplită, din ritualurile lor atroce.

Şi Angelo Smitow, imperatorul absolut al globului de nisip Wulaw, rege la cruzimii şi al spaimei, umbra atotprezentă ce semănase groaza peste capetele a zeci de mii de răzvrătiţi din întreaga Galaxie, aruncaţi aici, în cuptorul numit Wulaw, înţelese cu uşurare tîmpă în suflet, la capătul puterilor, că nu mai avea de ce să alerge, înţelese cu groază infinită că nu avea să mai ajungă nicioată, NICIODATĂ, la baza de supraveghere. La nici una din bazele de pe nici una din planetele lumii acesteia. Nicăieri.

2. Epuizat de efort, înnebunit de spaimă, colonelul Angelo Smithow continua să gonească. Picioarele sale împinse de frică îl trăgeau către spărtura de foc pe care orizontul o lăsase, undeva în dreapta, între haitaşi.

Un firicel de vomă îi oscila cleios în colţul gurii. Gonea cu nisipul ţipîdu-i sub tălpile ghetelor, ţipînd el însuşi de frică, fără a fi conştient de acest lucru, în timp ce ţipetele gîlgîind de ură ale hăitaşilor se auzeau mereu mai aproape în urmă-i. Sîngele îi bufni pe nas în valuri, scurgîndu-i-se în gură, pe bărbie. Lungi panglici de sînge fluturau, roşii, pe combinezonul lui sclipitor, pe care funiginea şi nisipul nu putuseră lăsa urme.

Angelo Smithow gonea fără să se mai poată opri, gonea în ciuda evidenţei cumplite, că urma să fie prins şi a conştiinţei faptului că, încă din clipa prăbuşirii navei, totul devenise pentru totdeauna zadarnic. Către orizont. În ciuda inutilităţii disperării lui demente, gonea către orizont.

Printre fantasmele coşmarului de foc, în minte îi mai plutea încă chipul dispreţuitor al mareşalului Cian. Vocea lui îi mai sfredelea încă timpanele: „Vremurile sînt tare-tare tulburi, dragul meu..." I se păruse că ghiceşte o ameninţare surdă ascunsă între cuvinte. Rămăsese încremenit, în poziţia de drepţi pe care o luase la apariţia holoramei. Speră încă, într-o întorsătură neaşteptată: încercase să spere. Cu ochii holbaţi la corpul imaterial, murmurase: „Am servit Cauza! Totul a fost pentru gloria şi mărirea SA!"

„Gloria şi mărirea Sa?... " repetase mareşalul, rîzînd încetişor. Adăugă plictisit: „Ei bine, colonele, Cauza a găsit că e timpul să fii răsplătit pentru credinţa ta... N-o să mai trebuiască să-ţi faci probleme; de altfel, morţii nu-şi fac niciodată probleme..."

Dumnezeule! gîndise înspăimîntat. Acesta era sfîrşitul, sfîrşitul jocului de pe Wulaw. Fusese condamnat la moarte. După ce se folosiseră de el spre a săvîrşi cele mai murdare crime care putuseră fi imaginate. Devenise doar o otreapă, o piedică în calea mersului lor victorios spre culmile iluzorii ale puterii absolute... Angelo Smithow simţi cum podeaua îi fuge de sub picioare.

Wulaw puţea prea tare, colonele... Aţi intrat pînă peste cap în rahat, tu şi toţi neeroociţii ăştia... Şi cari peste tot mirosul cu tine. Au răscolat cîteva poveşti pe care nimeni nu trebuia să le afle. Era nevoie de puţină curăţenie...

E momentul s-o afli: Wulaw va fi victima unui accident catastrofal. Comunicatele oficiale sînt gata să fie difuzate. Toată lumea va şti, în scurt timp, că tu ai făcut-o, într-un acces de nebunie. Da, da, nebunie – chiar ăsta-i cuvîntul. O sinucidere spectaculoasă: aveai accesul la încărcăturile nucleare din baze... Iar o dată cu tine au murit sau, mă rog, vor muri – ce mai contează acum – şi cele cîteva milioane de nebuni incurabili care-au îndrăznit să se răzvrătească, scoţîndu-şi boturile lor de şobolani împuţiţi din ungherele mai puţin suprave - gheate ale Galaxiei şi cei ajunşi în lagărele sale. Te felicit, colonele, ne-ai scăpat de sămînţa rea a celor ce nu voiau să se supună Cauzei. Şi te sfătuiesc să nu încerci s-o ştergi. N-ai avea unde – eşti departe de oricare altă planetă.

Nici nu ai mai avea timpul s-o faci, de altfel.Torpilele sînt pe drum către tine încă de acum cîteva zile şi nimeni nu le mai poate întoarce acum din cale. Întîmpină-le frumos, colonele cu demnitate. Dacă vrei, mai ai totuşi timp să-ţi scrii testamentul, deşi n-o să aibă cine-l citi vreodată... Sau să-ţi dai singur foc, dacă asta te-ar putea face să suporţi mai uşor totul..."

Angelo Smithow se prăbuşise fără grai în fotoliul său de comandant suprem al imensului lagar Wulaw, tremurînd îngrozit.

„Fii tare, colonele, păstrea - ză-ţi demnitatea! Şi, mai ales, fii mîndru, colonele! Fără a face publică hotărîrea sa, Marele Consiliu ţi-a acordat, chiar acum cîteva minute, titlul suprem de general imperial post mortem... **colonele**..." precizase dispreţuitor mareşalul Cian şi legătura se întrerupse.

Pentru totdeauna.

3. L-au ajuns din urmă şi trîntit la pămînt. Fu rostogolit, lovit, călcat în picioare. Plasa de nisip a deşertului fu înlocuită violent de plasele lor din frînghii vegetale. Bestiile se adunaseră în jurul lui, urlîndu-şi bucuria sălbatică. N-ar fi reuşit nicioată să le explice că el era Angelo Smithow, că el, zdreanţa arsă şi sîngerîndă, care abia mai putea mişca, era stăpînul lor, temut şi adorat. Cel care le dăduse meseria de **hăitaşi**, dresîndu-i să prindă evadaţii, din minele de muncă forţată. Pentru că, încă din clipa prăbuşirii navei, devenise el însuşi un evadat. Fără gardă personală, fară însemnele imperiale, gonind disperat prin deşert, Angelo Smithow devenise, la rîndu-i, un vînat.

Hăitaşii îl tîrîră prin nisipul arzător pînă la aşezarea lor îngropată sub dune, într-un perimetru incert de iarbă ţepoasă: o oază gălbuie în mijlocul deşertului roşu.

Mîrîiau aţîţaţi în jurul lui, mirosindu-l cu nările dilatate de poftă. Îşi arătau colţii şi gingiile negre şi se încăierau în nisipul roşu, muşcaţi de febra nerăbdării.

Legat cobză în mijlocul cercului de hăitaşi, ale căror blăni emanau o îngrozitoare duhoare de cadavru, Angelo Smithow continua să alerge în închipuirea lui torturată de spaimă. Picioarele îi zvîcneau dezordonat, împinse încă de teroarea goanei.

Haitaşii răscoleau nisipul cu ghearele încovoiate ale picioarelor, înnebuniţi de mirosul sîngelui proaspăt, săltînd în dansul ritual al victoriei.

Angelo Smithow ştia că urma să moară în cel mai cumplit mod cunoscut în univers şi mai ştia să nimeni după el nu avea să supravieţuiască mlaştinii de foc Wulow, dar contiua să alerge dement în gîndul lui de neoprit. Angelo Smithow hohotind şi tresăltînd spasmodic, un vierme argintiu însîngerat, în nisipul roşu. La apogeul brutalităţii şi surescitării, hăitaşii gemeau şi se zvîrcoleau, izbindu-şi pîntecele solzoase în nisip fără să aibă habar că toţi, nu numai el şi nu numai ei şi nu numai cei trimişi să piară în lagărele de pe Wulow, fuseseră condamnaţi la moarte. Aveau să crape pînă la urmă **cu toţi**. Şi Ei, cei care semnaseră condamnarea. Wulow nu reprezenta decît prima dintre piesele de domino care se prăbuşea. Iar căderea ei avea să antreneze, într-un şir nesfîrşit de prăbuşiri catastrofale, şi celelalte bastioane de teroare ale Galaxiei.

Şi rîsul lui se înălţă gîlgîind din nisip, prin aerul de foc.

Angelo Smithow hohotea disperat, iar rîsul lui se rostogolea în valuri printre urletele hăitaşilor. Cu ochii ieşiţi din orbite, cu faţa acoperită de o mască de sînge, suprapusă peste măştile succesive de funingine, de vomă, de nisip, cu trupul ars şi tumefiat de lovituri, imperatorul planetar Angelo Smithow, comandantul suprem Angelo Smithow, generalul post mortem Angelo Smithow hohotea în mijlocul hăitaşilor cîntîndu-i cîntecul grohăit al morţii, cîntîndu-şi, lor şi planetei lor blestemate, ultimul cîntec al morţii.

Hăitaşii înnebuniţi de propria lor cruzime se aplecaseră peste cel prins, mînuind îndemînateci lamele fine, de siliciu, spre a-l putea hăcui apoi mai uşor cu mandibulele lor băloase. Un straniu efect optic al aerului încins făcea ca, pe măsură ce apunea, imensul soare de pe Wulow, să se zbîrcească, scurgîndu-se spre marginile deşertului roşu.

Şi, în timp ce sîngele ţîşnea din trupul lui printre-un milion de tăieturi invizibile, împroşcînd ochii injectaţi şi avizi ai hăitaşilor şi roşu, în timp ce tortura durerii fără limite exploda în creierii lui lichefiaţi, în timp ce, rîzînd printre horcăieli, contiua să alerge înnebunit prin flăcările agoniei, Angelo Smithow putu să vadă, în ultima sa sclipire de raţiune, cei o mie de sori ai exploziei incendiind într-o imensă strălfulgerare cerul şi aerul şi nesfîrşiturile de nisip însîngerat ale însîngeratului Wulow.

Aici a fost Pămîntul – Colaj de Dan Merişca
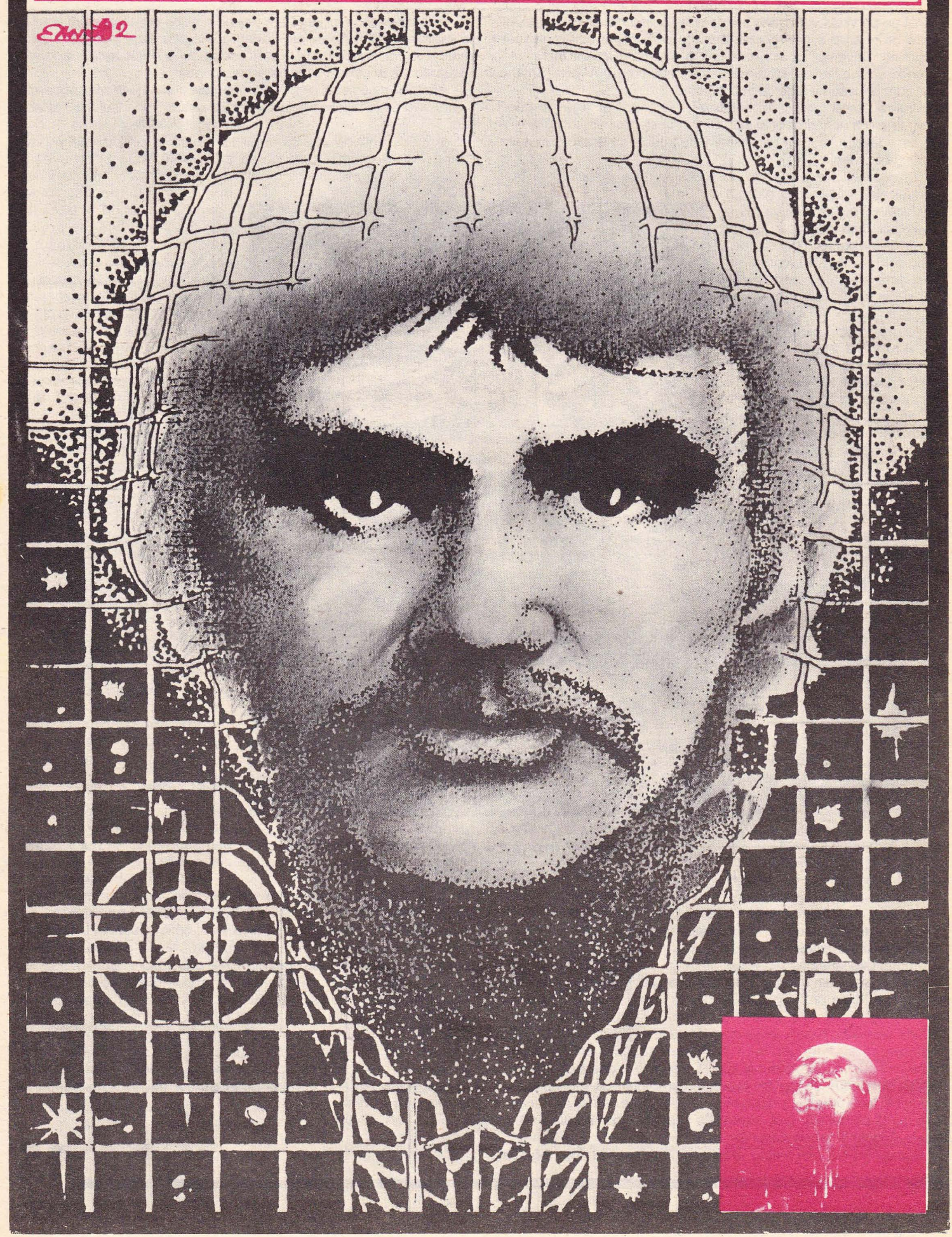
DAN MERIŞCA